

Abesinska mesečna
25 Din, za izuzem-
stvo 40 Din — ne-
deljske izdaje ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din
Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

SCLOVENECC

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Cek. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Moč slepote

Zdravo politično življenje nujno potrebuje opozicije, to je eno temeljnih načel demokratične vladavine. Toda opozicija, ki naj izpolnjuje v taki demokraciji svojo nalogo, mora biti sama zdrava. To se pravi, da ji osvoboditev ali zopetna pridobitev oblasti ne sme biti prvi namen, ampak da ji mora oblast, po kateri naravno stremi, prav tako kakor vladajoči stranki veljati samo za sredstvo v delu za uresničanje obče blaginje.

Zato vsaka resnično demokratična opozicija z režimom, kolikor se tudi za ta, vsem političnim strankam skupni cilj z dobro in pošteno voljo po svoje prizadeva, lojalno sodeluje, tudi če njegovo delo, bodisi glede te ali one načelne smeri, bodisi glede metod, še tako hudo kritikuje. Lojalna opozicija v demokratični državi, če se zaveda svoje odgovornosti za miren in normalen razvoj političnih prilik, ki se ne more vršiti brez neke kontinuitete, ne sme zapirati oči sprčo dobrega in vrednega, kar vladajoči režim usvarja. Ona mora tudi v najostrejši borbi vsako pozitivno delo priznavati, tako da s svojo kritiko ne ruši, ampak le pomaga graditi s tem, da skuša popravljati napake in opozarja večino, da ni nezmisljiva ter da je državno življenje nujno potrebno obnove. Le tako moralno globoko zasidrana opozicija jamči za to, da se po še tako temeljiti kritiki ob še tako dalekosežni prenovi političnega življenja države ne zrahljajo njeni osnovni temelji in da se ne poredere vse, kar je politični nasprotnik obče koristnega uresničil.

Mi, ki smo bili velikokrat v opoziciji, smo zadnji, ki bi menili, da sedanja vlada, v kateri sodeluje voditelj našega naroda, ni potrebna kritike, da predstavlja že vrhunec demokratične vladavine in da more pogrešati opozicije. Vlada sama je od samega začetka naglašala, da se smatra le kot predhodnico v celoti vpostavljenе demokracije, ki si jo bo po dolgi dobi ponosne, čenega diktatorskega eksperimenta od temelja do vrha zgradilo jugoslovansko ljudstvo samo. Naloga te vlade je, da zaceli najhujše rane, ki jih je prizadela državi samovoljnost takozvanega jugoslovanskega integralizma, s katerim ni mogloče jugoslovanov vladati, ampak le razdvajati. Sedanji režim more samo ljudstvu vrniti zaupanje v to da ga nihče več ne bo skušal ukloniti z nasiljem, da bodo Srbi, Hrvati in Slovenci pri vodstvu države mogli v medsebojni enakopravnosti odločljivo sodelovati in da tega razvoja ne bo zmožila nobena prevratna tendenca ne od zgoraj ne od spodaj, ne od kakšne v avtoritarizmu našejane desne reakcije ne od kakšne leve skrajnosti. Ako bo vlada v tem uspešna, o čemer ne dvomimo, bo z njeno direktno ali indirektno pomočjo usvarjeno ozračje, da bo po notranji nuij pripravljen k skupnemu delu tudi oni del jugoslovane, ki so ga odbijali vsi tisti režimi, katerih miselnost so podedovali in jo predstavljajo današnji brodomolci JNS. To, nič več in nič manj, je namen, smisel in smer vlade Stojadinovića, Korosca in Spahe, in če bo ta njen cilj, ki je izčrpuje v pomirjenju od razrušenega lažnjugoslovanskega integralizma vzburjenih strasti, dosežen, nam ni treba več veliko skrbeti, v kakšni novi obliki in pod katerimi vodivnimi osebami se bo vpostavljen jugoslovanska demokracija potem dovrševala in dovršila. V tem se gotovo strinja z nami vsak, ki mu ni v obliki zaradi oblasti, ampak ki v resnično demokratičnem duhu tudi oblast smatra samo za služabnico vrhovnih obče državnih koristi.

Ravno s tega stališča je opozicija, kakor jo proti vladni desni vodi v raznoimenske skupščinske in senatske klube ter druge kroške porazdeljene JNS, neopravičljiva in v občo koristno nezdružljiva. Naj odgovornost za posamezna nezakonita nasilna in več ali manj revolucionarna dejanja, izjave in agitacije proti režimu neposredno pade na kogarkoli, na eksalirane posameznike ali tajne kroške, utajiti se ne da, da je razpoloženje za tako skrajno borbo vzniklo in zrastle v oni politični atmosferi, ki jo je ustvarila presenečenost, neobuzdanost in zagrenjenost z neomicjene oblasti strmoglavljene JNS, ki so jo bile izredne razmere diktature zazibale in prepričanje, da je njena oblast večna. JNS je slejkoprej kakor začarana in od začaranja ohromljena po fiksni ideji, da je integralno jugoslovenstvo »edini spas« za državo, tako da je ta omejeni fanatizem slep za dejanske sadove in posledice svoje politike, ki je razdirala slovo med Srbi, Slovenci in Hrvati, zanečala stanje največjega medsebojnega nezaupanja med državljani ene države in državo tako oslabilo, da se je mogla zanašati samo še na naravno zakoreninjene temelje svoje skupnosti, do čim je JNS politika v svoji oblašteljini trmi, neuvidevnosti in ideološki maniji storila vse, da bi se še ti temelji omajali. Ta načelna neuvidevnost na eni in krčevito oprijemanje za vsako bilko, ki bi mogla JNS po junjskem brodomolu lanskega leta rešiti in ji vrniti pod kakršnim že koli imenom diktatorsko oblast nad jugoslovani, na drugi strani, je duša sedanje brezobzirne, nelojalne in vsak obči interes slepo prezirajoče opozicije, iz katere so se rodili tudi vsi letaki, s katerimi se skušajo pod sugestivno tajnostno »nacionalno« firmo za vsako ceno uveljaviti oni duhovi vse-rušečega fašizma, ki so jih priklicali »modri«, »zdržani« in »uravnovešeni« JNS čarodeji. In tista skupina, ki je nekoč toliko dajala na svojo »državotvornost«, na svoje »konservativno mišljenje«, na svoj »bistveni pomen in funkcijo kot red in mir ohranjajoča sila« (— vse izrazi iz JNS tiska —), se mora danes po nezadržljivi sili svoje zmotne politične koncepcije in svojega neuteljelega gladu po izgubljeni oblasti izdejstvovati v rovarski agitacija, ki se nič ne razlikuje od metod črnih in rujavih straž.

Nismo tega napisali, ker bi se ljudstvo imelo bati, da bi mogel tak način borbe omajati delo za obnovo naše demokracije, ki ga nosi vera, zaupanje in oživala moč srbskega, hrvatskega in slovenskega naroda. Pač pa menimo, da bi se mogli ti politični nasprotniki režima spametovati, zakaj od take nelojalne, nespametne in proti ogromnemu valu obče ljudske volje naperjene borbe ne bodo odnesli nobenega lovorjeverga venca. Komur je narod in država več od očarljivosti absolutne oblasti, bo pomagal sedanjemu naporu za resnično ljudsko vladu bodisi kot sodelavec vlade, bodisi v poštenu, smoteni in stvarni opoziciji.

Italijani v Desije

Pot v Addis Abebo je odprta

Politična demonstracija na jezeru Tsana

Rim, 15. aprila. (Stefani). Izšel je uradni komunikat št. 185: Maršal Badoglio poroča: Naše čete so davi vkorakale v Desije.

Na vladni palači v Desiju vzhra italijanska zastava. Desije so zavzele čete eritrejskega armadnega zbora, ki so vzdžale marš med Kvoramom in Desijem celih devet dni vzlic slabemu vremenu in strašnim cestam. Druga eritrejska divizija je v spremstvu letal prispela 6. aprila v Alomalo, 15 kilometrov južno od Kvorama, čete prvega armadnega zbora so pa ostale v Kvoramu. Eritrejski armadni zbor, ki so ga letala stalno oskrbovala z živežem in strelivom, je končal 8. aprila operacije pri čiščenju alomalske pokrajine. Eritrejski armadni zbor je prispel 10. aprila do rečice Ale blizu Aldija. Naslednji dan 11. aprila je nadaljeval prodiranje, 12. t. m. je pa prispel v Lipso in tam zaplenil velike količine streliva in drugega materiala, ki ga je sovražnik pustil na begu. Čete tega zbora so prispale 14. aprila do reke Mile blizu jezera Haja ter so pri tej priliki zavzele 14 vrhov severno od Desija. Naposled so 15. aprila vkorakale v Desije, važno abesinsko vojaško oporišče, hkrati pa tudi trgovinsko, karavansko in politično središče izrednega pomena. Meslo Desije je zvezano z Adis Abebo z dobro cesto, primerno za tovrstne avtomobile. Pokrajina Soa je zdaj Italijanom odprla.

V par dneh v Addis Abebi

Če se upošteva, da se Italijani po zadnji veliki bitki v okolici jezera Ašangi pa do danes napredovali za celih 300 km v osrčje Abesinije, potem je jasno, da lahko že v nekaj dneh razvijejo italijansko trikolono v abesinski prestolici Adis Abebi, ki je oddaljena samo še 250 km. V Angliji je pozročila vest veliko vznemirjenje in je bila prava senzacija za vse politične kroge.

Reuter poroča, Italijani se ne nameravajo ustavljati v Desije, ampak bodo takoj nadaljevali s pohodom na jug. V tem smislu italijansko letalstvo že bombardira mesta južno od Desije. Napredovanje Italijanov gre tako naglo, da abesinske čete nimajo časa, da bi se zbrale in uprle. Italijanske čete so že prekoračile Messo in vsak čas bodo zavzele Magdalo.

Nikdo ne ve, kje je abesinski cesar in abesinske oblasti držijo njegovo bivališče v največji tajnosti, ker je nevarnost bombardiranja iz zraka še zmeraj zelo velika. Vendar pa cesarjeva poročila redno prihajajo v Zenevo in je zelo verjetno, da je tudi vstiku s svojimi ministri v Adis Abebi.

Prehranjevalne baze v Kvoramu, Sokoti in Gondaru delajo zelo počasi in pošiljajo hrano naprej po letalih.

Po vestih iz eritrejskega vira je izjavil eden izmed abesinskih veljakov, da je cesarjev vojaški položaj brezupen in da je možno, da eden izmed abesinskih poglavarjev zasede Adis Abebo in začne pogajanja z Italijani.

Pri Garabati na sudanski meji se italijanske čete nabajajo v stalnem stiku z angleškimi četami. Mala abesinska posadka v Galabati se je umaknila in se ne upra Italijanom, ki so se bližali mestu v oklopnih avtomobilih.

Niso potrjene vesti, da so Italijani zavzeli Sasabane v Ogadenu. Vendar pa italijanska letala stalno bombardirajo obrambne položaje rase Nasibuja. Motorizirane kolone generala Grazianija so prešle v napad.

Reuter poroča iz Kartuma, da je zelo velik del prebivalstva pobegnul na jug, predno so Italijani zavzeli Mukda Elhar na cesti v Galabati. — Italijanske čete so sestavljene iz dveh bataljonov domačinov.

Reuter poroča, da so Italijani zasidli trobojnico na najvišjem vrhu polotoka Gorpori na jezeru Tsana. Vrh sam so krtstili po Mussoliniju. Zaseditve zastave je prisostvoval glavni tajnik fašistične stranke Starace. Verjetno je, da gre za izrazito politično manifestacijo, s katero hočejo Italijani pokazati, da ne morajo več zapustiti obal Tsanskega jezera.

Govor abesinske cesarice

London, 15. aprila. b. Snočnje predavanje abesinske cesarice v radiu, ki je bilo namenjeno za

Dunajska vremenska napoved: z zapada nekoliko hladneje, na vzhodu še milo, močna oblačnost, tudi dež na zapadu in jugu.

Zagrebska vremenska napoved: Lahno oblačno z naraščanjem temperature.

Položaj Italije

po 150 dneh gospodarskih sankcij

Rim, 15. aprila. b. Danes je 150. dan, ko se izvajajo proti Italiji finančne gospodarske sankcije. Italijanski tisk izkorišča to priliko in hoče dokazati, kako slabo potezo je napravila Zeneva. Prav za prav Velika Britanija, kajti vsi dosedanja sankcijski ukrepi niso mogli Italije prisiliti h kapitulaciji. Čeprav italijanski tisk piše le v superlativih o sedanjem gospodarskem stanju Italije, pa se z druge strani izve, da gospodarski in finančni položaj Italije ni preveč rožnat. To se vidi jasno tudi iz neprestanega poudaranja Italije, da se ukinejo sankcije proti njej ter se Italija sama z vsemi mogočimi sredstvi trudi, da bi se rehabilitirala v Zenevi in dosegla sprostitve ključ, ki jo v gospodarskem oziru zenevo v propast. Italijanski tisk na vso moč hvali Francijo, kajti italijanska vlada je prepričana, da se bo Franciji po-

Anglijo in Združene države, se ni moglo prenašati, ker je neznana radio postaja z morsejevimi znaki ves čas motila govor. Po govoru abesinske cesarice je prebrala govor njena najstarejša hčerka v angleškem prevodu, ki pa se tudi ni slišal zaradi neprestanih motenj.

Pritisk na neguša, da odstopi, cesar pa o tem noče nič slišati

Rim, 15. aprila. b. »Tribuna« poroča iz Džibutija, da abesinski dvorski krogi izvajajo hud pritisk na neguša, da se odreče prestolu v korist prestolonaslednika, ki je pripravljen takoj skleniti mir z Italijani in se staviti tudi pod italijanski protektorat. Neguš pa o tem noče ničesar slišati in pripravlja nov odpor proti Italijanom. Zaradi tega bo še enkrat izdal proglas na vse Abesince, ki ljubijo svobodo, da stopijo v obrambo Abesinije ter ustavijo italijansko armado. Bržkone bodo Italijani v svojem nadaljnjem napredovanju naleteli na nov odpor abesinskih čet, ki pa bržkone ne bo tako močan, da bi mogel ustaviti zmagovalni pohod Italijanov proti abesinski prestolici.

Razdvojene velesile

Za Francijo je najvažnejše Porenje

Za Anglijo je najbolj važna Afrika

V Ženevi ne vedo ne kod, ne kam

Pariz, 15. aprila. c. Današnji dan je potekel ves v znamenju predvečera velikih dogodkov, ki se pripravljajo v Zenevi, kjer bodo ti dnevi odločilne važnosti. Francoska vlada se je postavila odločno na stališče, da se mora abesinska zadeva končati v najkrajšem času, da se v Evropi prepreči, da bi si Hitler priposestvoval pravice, ki si jih je svojevoljno prilastil v Porenju. Francosko javno mnenje je obupalo nad uspešnostjo angleške borbe proti Italiji. Posebno desničarsko časopisje je vse polno napadov na Anglijo, za katero pravi, da je popolnoma razočarala. V vojaškem oziru je Anglija popolnoma na tleh in bi bila za kako samostojno vojaško akcijo proti Italiji Anglija sposobna šele čez dve leti. V tej smeri je posebno ostro pisanje dnevnika »Jour«, ki pravi, da je Anglija izgubila vodstvo v evropski politiki. Ker tudi ne more več igrati vloge razsodnika med evropskimi državami in torej ne more nadzirati evropskega ravnotežja, skuša sedaj predvsem, da evropske države med seboj čim bolj razdvoji in jih tako med seboj sprte lahko še nekoliko nadzira.

Vključ vsemu temu pa se je oficielna zunanja politika odločila, da se v Zenevi izreče za čim prejšnjo zaključitev afriške afe. S tem v zvezi je delala vlada s polno paro.

Najvažnejši dogodek v tej smeri je bil obisk, ki ga je okoli polne izvršil pri predsedniku vlade Sarrautu papežev nuncij v Parizu, kardinal Maglione. Ta obisk je izzval silno pozornost, ker je običaj, da sodelujoje diplomatski zastopniki samo z zunanjimi ministri. Da pa je povabil Sarraut k sebi kardinala Maglione, se je pa takoj nato tolmačilo kot tako, da je Sarraut zaprosil kardinala Maglione, da naj Vatikanski blagohotno proži svoje posredovalno delo v službo ideji pomiritve v afriškem sporu. Priznati je treba, da je posebno moralni vtis tega koraka silen, toda ne ve se, ali se lahko tukaj izvrši pospešeno in v nekaj urah to, kar sv. stolica po vseh svojih organih povdarja že ves čas konflikta. Stališče sv. stolice je znano že dolgo in francoska vlada je to stališče tudi poznala. Zato je silno zanimivo, da se hoče sedaj Sarraut opreti na to močno oporo mednarodnega prava.

Ta sestanek je bil uvod v popoldanske diplomatske posvete. Flandin se je v Pariz vrnil iz svojega volilnega okraja ob 15 popoldne. Takoj je odšel v zunanje ministrstvo, kjer ga je že čakal italijanski veleposlanik Cerutti. Sestanek med njima je trajal nad eno uro.

S te konference se je Flandin odpeljal v notranje ministrstvo k predsedniku vlade, kjer sta

Dve noti

Italija zahteva umik angleškega brodovja iz sredozemlja

London, 15. aprila. AA. Današnji »Daily Express« objavlja brzojavko svojega rimskega pisnika, v kateri pravi, da je ministri predsednik Mussolini poslal navodila italijanskemu veleposlaniku v Londonu Grandiju, ki naj od angleške vlade zahteva, da se morajo iz Sredozemskega morja umakniti vsa ojačena angleška mornarica kot predhodni pogoj, da se začne in uvedejo mirovna pogajanja.

Abesinci se Angliji zahvaljujejo za pomoč

London, 15. aprila. AA. Današnji »Daily Telegraph« poroča, da je abesinska vlada pretekli teden poslala angleški vladi noto, v kateri se zahvaljuje angleški vladi za velike napore, da bi zaščitila neodvisnost Abesinije. V tej noti, ki jo je angleškemu predstavniku v Zenevi predal g. Voldemarian, se pravi med drugim, da se abesinska vlada zaveda, da angleška vlada ni niti najmanj kriva, da ti napor niso rodili pričakovanega uspeha.

Posveti generalnih štabov

London, 15. aprila. c. Posvetovanja med generalnimi štabi Anglije, Francije in Belgije so se začela danes dopoldne ob 10.30. Prva seja je bila v palači admiraltete in je bila le kratka. Na tej seji je bil določen poslovnik vsega zasedanja. Odrejeno je bilo tudi v skupnem sporazumu, da morajo biti vsa posvetovanja absolutno tajna in popolnoma izolirana.

Angleška vlada je še v zadnjem trenutku skušala dokazati, da bodo ti posveti zgolj tehnični. Zato je posvete generalnih štabov razbila v troje in sicer na posvete mornariškega, letalskega in vojaškega značaja. Vojaški delegati zborujejo na primer v vojnem ministrstvu, delegati letalskega generalnih štabov v letalskem ministrstvu in delegati mornariških štabov pa v mornariškem ministrstvu.

Kljub temu pa je nemško javno mnenje zelo zagrenjeno zaradi teh sestankov. Glasilo generala Göringa »Nationalzeitung«, ki izhaja v Essen, piše o tem sestanku pod naslovom: »Priprava za vojno — odgovor na Hitlerjev mir«.

Ženeva brez glave

Abesinija za premirje brez pogojev

Ženeva, 15. aprila. c. Položaj v Zenevi je na predvečer sestanka odbora trinajstoroce konfuzen, tako vsaj izjavljajo v krogih obči tajništva Zveze narodov.

Sestanek odbora trinajstoroce se vrši jutri popoldne. Na seji bo de Madariaga podal obširno poročilo o svojem dosedanjem posredovalnem delu. Seje se bodo udeležili tudi Eden in Flandin s Paulom Boncourjem in bo ta seja silno važna.

Za sejo samo je bil najvažnejši sestanek med baronom Aloisijem in de Madariago. Baron Aloisi je prišel v Zenevo dopoldne na čelu močne italijanske delegacije. Sestanek med obema se je vršil takoj nato. Sestanek med zastopnikom ZN in baronom Aloisijem je trajal zelo dolgo in v večernih urah krožilo samo govorice o tem, kaj je ponudil baron Aloisi v imenu Italije. Najbolj resna je tista verzija, ki govori o tem, da je baron Aloisi sploh odklonil mirovna pogajanja in pristal samo na to, da se jutri na seji odbora govori samo o temeljih spora med Abesinijo in Italijo. Ta vest je torej za kakšen mir silno pesimistična. Pesimizem je še narastel, ko je abesinski delegat Voldemarian sporočil v imenu svoje vlade, da Abesinija želi pogajanja za premirja in pristaja nanje brez pogojev s svoje strani.

Milejše verzije o razgovoru med de Madariago in baronom Aloisijem navajajo, da je razgovor ugotovil znatno popuščanje napetosti med Italijo in Anglijo. Ta napetost je baje popustila v zadnjih urah. Druga verzija pa pravi, da hoče Italija popolnoma izločiti delo Zveze narodov pri reševanju sporov.

Angleška delegacija še ni prišla v Zenevo. Zunanji minister Eden pa je odpotoval popoldne iz Londona v Zenevo in sicer v spremstvu načelnika abesinskega oddelka Petersona.

Predsednik vlade se je vrnil v Belgrad

Pred odhodom

Bled, 15. aprila. Danes popoldne ob pol 2 je predsednik vlade dr. Milan Stojadinović priredil na čast slovenskim narodnim poslancem JRZ kosilo, katerega so se udeležili med drugimi poslanci dr. Kocce, dr. Šemrov, Keranič in še dr. Azman. Predsednik vlade je imel nato z narodnimi poslanci politično konferenco, na kateri so slovenski poslanci izrazili željo slovenskega ljudstva ter mu razložili gospodarsko in politično stanje v Sloveniji. Dr. Stojadinović je obljubil, da bo šel kot predsednik vlade Slovencev na roko in da bo skušal ustreči vsem željam, ki so jih mu izrazili slovenski poslanci.

Po enourni politični konferenci je predsednik vlade zaprosil upravni blejske pošte g. Breganta, da mu razkaže stare prostore blejske pošte, pa tudi nove, ki se šele grade. Dr. Stojadinović je šel nato v spremstvu narodnih poslancev in šefa pošte ter si ogledal dela pri novi avtomatski centrali.

Tik pred svojim odhodom je dr. Stojadinović sprejel v kratki avdienci predsednika »Slovenskega juga« iz Zagreba g. Stanka Benedika, ki mu je poročal o akademskem življenju na zagrebški univerzi.

Odhod

Bled, 15. aprila. Danes je zapustil Bled tudi predsednik vlade in zunanji minister dr. Milan Stojadinović s svojo družino. S predsednikom vlade so tudi odpotovali njegov brat, narodni poslanec Dragan Stojadinović in narodni poslanec Kazimirovič s soprogo. Odpeljali so se z večernim brzovlakom proti Belgradu.

Predsednik vlade dr. Milan Stojadinović je bil izredno vesel nad svojim bivanjem na Bledu in se je najpogostneje izrazil nad lepoto Bleda in njegove okolice. Dejal je, da je Bled edini kraj, kjer

lahko odloži vse velike skrbi. Le škoda, da je bilo ves čas njegovega bivanja na Bledu tako slabo vreme. Na drugi strani pa je Bled, tako je dejal, najmodernejša letovišča v državi, ki more nuditi vse udobnosti.

Skozi Ljubljano

Ljubljana, 15. aprila. Z nocojšnjim brzovlakom, ki vozi skozi Ljubljano ob 8, se je iz Bleda odpeljal v Belgrad predsednik vlade dr. Stojadinović s svojo družino. Dr. Stojadinović se je na Bledu mudil od 5. t. m. ter je kljub nameravanemu počitku imel več političnih konferenc.

Nocoj so na ljubljanskem kolodvoru pozdravili predsednika vlade pomočnik gosp. bana dr. Majcen, ker je dr. Natlačen na službenem potovanju, dalje župan Ljubljane dr. Adlešič in železniški direktor dr. Fatur. Ko se je predsednik vlade poslovil od teh predstavnikov tujaknjih oblasti, je povabil bana savske banovine dr. Kostrenčiča v svoj salonski vagon. Dr. Kostrenčič spremlja predsednika vlade do Zagreba. S predsednikom vlade potujejo v Belgrad tudi njegov brat, narodni poslanec Dragomir Stojadinović, narodni poslanec Kazimirovič s soprogo ter oba šefa kabinetov, dr. Gašić in dr. Protič.

Kakor smo že poročali, je predsednik vlade zadnja dva dni uporabil za politične seje in razgovore z uglednimi pristaji slovenskega dela JRZ.

Snoči je imel daljšo konferenco z g. dr. Kulovcem, bivšim ministrom in sedanjim glavnim tajnikom JRZ za dravsko banovino. Predsednik vlade je napravil daljši izlet z dr. Kulovcem v okolico Bleda, po izletu pa je dr. Kulovca pridržal na večerji. V kratkem bo banovinska konferenca, na kateri bodo izvoljeni štirje kandidati za glavni odbor JRZ v Belgradu.

Na ljubljanskem kolodvoru dr. Stojadinović ni dal nobene posebne izjave.

Mednarodni policijski kongres v Belgradu Zastopniki 30 držav - naši gostje

Belgrad, 15. aprila. AA. Od 25. do 31. maja t. l. bo v Belgradu 12. sestanek mednarodne komisije kriminalne policije. Takrat se bodo zbrali zastopniki policij 30 držav, kolikor jih je članjenih v tem mednarodnem društvu.

Se pred vojno se je čutila potreba, da se kriminalne policije združijo v borbi v mednarodni kriminalnosti, toda ideja se je uresničila šele leta 1923 na dunajskem mednarodnem policijskem kongresu po zaslugi avstrijskega kancelarja dr. Johanna Hansa Schöbera. Glede na to, da se boj zoper mednarodno kriminalnost ne more uspešno vršiti brez skupnega sodelovanja vseh civiliziranih držav, tako se je glasil sklep kongresa, ustanoviti mednarodni policijski kongres. Mednarodno komisijo kriminalne policije, ki prevzame takoj svoje obveznosti. Naloga mednarodne komisije kriminalne policije je tale: Komisija prevzame poročila za najhitrejši razvoj skupnega dela med vsemi policijami v okviru zakonov, ki so v veljavi v raznih državah. Komisija prevzame skrb za ustanavljanje in razvoj raznih institucij za uspešno borbo s kriminalnostjo. V ta namen je mednarodna komisija kriminalne policije ustanovila na sedežu dunajske policije, vendar popolnoma ločeno od nje posebno korporacijo v posebnih pisarnah, imenovano »Mednarodni policijski urad«. Ta urad se je do današnjih dni znatno razvil in sestoji iz tehle ustanov:

1. Mednarodni osrednji urad za pobijanje ponarejevanja denarja, čekov in vrednostnih papirjev; 2. mednarodna poročevalska služba o hudo delcih, mednarodna evidenca o preiskavah in mednarodna evidenca o aferah; 3. mednarodna služba za vzajemno oskrbo policij s fotografijami evidiranih mednarodnih zločincev in njihovih prstnih odtisov; 4. mednarodna služba za pobijanje ponarejenih potnih listov; 5. mednarodna policijska radijska služba s centralo v Berlinu; 6. mednarodna centrala za pobijanje potepuštv; 7. redakcija lista »Mednarodna javna varnost«, ki je uradno glasilo komisije.

Na čelu tega mednarodnega policijskega urada je komisija, katere predsednik je bil dolgo let dr. Johann Schöber, ustanovitelj komisije, po njegovi smrti pa vsakokratni predsednik dunajske policije, zdaj dr. Michael Skubl. Mednarodni policijski urad se od leta dva vee bolj širi in se mu odkazujejo tudi druge koristne službe za borbo proti mednarodni kriminalnosti. Baviti se je začel tudi s pobijanjem trgovine z dekleti in otroki, ime-

novane trgovina z belim blagom, dalje s pobijanjem trgovine z mamili itd. Glede teh vprašanj je komisija v trdnih stikih tudi z DN in sodeluje v ta namen izvedenci komisije v vseh strokovnih odborih pri DN.

Mednarodna komisija kriminalne policije ima vsako leto svoje redne sestanke, in sicer vselej v drugi prestolnici, katere izmed držav članic. Lansko zasedanje je bilo v Kodanju, letošnje bo pa v Belgradu, glede na to, da se ni bilo zasedanja na Balkanu, leta 1937 bo pa sestanek v Londonu na vabilo angleške vlade.

Za letošnje zasedanje vlada veliko zanimanje, in je notranji minister dr. Korošec naložil posebno odboru organiziranje tega zasedanja. Odbor je že razvil svoje delo in je že nekajkrat dobil pohvalo generalnega tajništva komisije.

Naka država je določila za kongres tole delegacijo: gg. Nemanja Ljubisavljevič, Dragoslav Lazitič, načelnika vrhovne policijske uprave, Nikolič Kajer, načelnik samoupravnega oddelka ministrstva, dr. Goršič, generalni nadzornik ministrstva, Živojin Simonović, svetnik ministrstva, ki je obenem tudi podpredsednik komisije, Milan Acimović, vršilec dolžnosti upravnika mesta Belgrada, in Vladeta Miličević, tajnik ministrstva. Tudi Živojin Lazitič, minister n. r. n. Vasa Lazarevič, načelnik notranjega ministrstva v p. se bosta udeležila tega zasedanja kot stalna člana ustanoviteljstva te komisije. Svoje delegacije so prijavile tudi druge države generalnemu tajništvu. Francija je določila za svojega delegata na belgradskem zasedanju svojega generalnega kontrolorja kriminalne policije za vso Francijo Pierre Mondanella, znanega naši javnosti iz preiskave o maršelskem zločinu. Nemška delegacija bo štela pet članov, Bolgarijo bo zastopal načelnik sofijskega policijskega ravnateljstva Nikola Manolov, ki je bil že gost naše policije in je naši javnosti znan iz prejšnjega sodelovanja z našimi oblastmi, zlasti iz atere s ponarejanjem bolgarskih bankovcev, ko je sodeloval z našimi oblastmi. Svoje delegate pošljejo dalje Belgija, Anglija (visokega funkcionarja iz Scotland-Yarda), Poljska itd.

Te dni pričakuje prijave tudi drugih delegacij, ker je zanimanje za ta policijski kongres zelo velik, in bodo imena članov teh delegacij objavljena v listih. Podrobne informacije o tem policijskem kongresu bo zainteresiranim osebam in našemu tisku dajal član delegacije g. Vladeta Miličević v notranjem ministrstvu.

Sarraut: „Mi smo pripravljeni“

Pariz, 15. aprila. TG. Danes je sprejel ministri predsednik Sarraut zastopnike pokrajinskega časopisa, ki so ga prišli povabiti na slavnostni banket. Pri kosilu je imel Sarraut važen političen govor, v katerem je med drugim povedal, da Francija in elehni Francoz želi mir in varnost, seveda pod pogoje, da niko njegove narodne časti ne omalovažuje. Govorec o zadnjih zunanje-političnih dogodkih, je Sarraut izjavil, da je Francija mnogo žrtvovala za ohranitev miru. Tako se je odrekla reparacij, izpraznila je predčasno Porenje, ni delala nobenih težav pri plebiscitu v Posarju, mnogokrat je ponujala roko Nemčiji v spravo in za trajno izboljšanje medsebojnih odnosov. V istem cilju je ponudila vsej Evropi aistem kolektivnega varstva miru. Sedaj pa je doživela razočaranje, ko vidi, da so vse njene žrtve zastoj. Francija pa

mora gledati v bodočnost in mora skrbeti za to, da se presecečenja, kot jih je v preteklosti že mnogo doživela, ne bodo več ponavljala.

Francija je torej izčrpala vso svojo potrpežljivost in vso svojo pripravljenost, da opomaga pri ohranitvi miru. Navzlic temu pa smo še v sedanjem sporu v Porenju zopet odnehali, čeravno bi bili imeli pravico do takojšnjih vojaških ukrepov, to pa samo zato, da bi niko ne dvomil o naši miroljubnosti. Lahko pa vam zatrdim, da so naše oborožene sile na suhem, na morju in v zraku popolnoma pripravljene, da izpolnijo vsako dolžnost, ki bo jo jim domovini naložila. To vam ne govorim tja v en dan, marveč po dolgih razgovorih, ki sem jih imel s strokovnjaki, katerih mnenje je na tem področju merodajno.

Poljski predsednik vlade obišče Madjarško

Moskva, 15. aprila. b. »Izvestija« in »Pravda« se bavita z vprašanjem ponovne utrditve Dardanel ter poudarjata, da je turška zahteva v vsakem oziru upravičena. Sovjetski komisar za zunanje zadeve je že pred začetkom turške zahteve zagotovil vso svojo pomoč.

Varšava, 15. aprila. AA. Havas poroča: Predsednik vlade Kosciniowski bo 19. aprila obiskal Budimpešto, da vrne obisk Gumbösu, ki je oktobra 1934 obiskal Varšavo. Kosciniowskega bo sprejeli prosvetni minister. Uradna agencija »Iskra« naglašuje ob tej priliki tradicionalne vezi prijateljstva med obema narodoma.

Domači odmevi

Poslanik Dučić pri dr. Korošču

Belgrad, 15. aprila. m. Notranji minister dr. Anton Korošec je danes sprejel v svojem kabinetu našega rimskega poslanika Josipa Dučića, s katerim se je dalj časa razgovarjal.

Nov poslanik v Bukarešti

Belgrad, 15. aprila. AA. V imenu Nj. Vel. kralja Petra II. z ukazom kr. nameštništva in na predlog predsednika vlade in zunanjega ministra je vpokojen dr. Niko Perić, pooblaščen minister in izredni poslanik v 11. skupini pri kraljevskem poslaništvu v Bukarešti.

Belgrad, 15. aprila. AA. V imenu Nj. Vel. kralja Petra II. z ukazom kr. nameštništva in na predlog predsednika vlade in zunanjega ministra je imenovan Dragomir Kasidolac, pooblaščen minister in izredni poslanik v II. skupini 2. stopnje na kraljevskem poslaništvu v Bruslju za pooblaščenega ministra in izrednega poslanika v drugi skupini 1. stopnje na kraljevskem poslaništvu v Bukarešti.

Združena opozicija

Belgrad, 15. aprila. m. Danes dopoldne so se v stanovanju predsednika bivše demokratske stranke Ljubomira Davidovića sestali Joca Jovanović, dr. Boža Marković, Božidar Vlajić in dr. Milan Gavrilović, ki so nadaljevali znan razgovor za ustanovitev enotnega opozicijskega bloka.

Nepotreben spor

Naša stara navada, za katero nas zgodovina menda še premalo tepe, je, da se pripravimo o marsičem, kar za pametne ljudi sicer ni sporno. Tako je sedaj na dnevnem redu svojevraten spor, ki je mogel nastati samo med majhnim narodom, ki ni vajen velikopoteznih akcij, ampak se izgublja v malenkostih. Ta spor izvira sicer iz patriotizma in žive ljubezni do slovenskega naroda in države, vendar pa bi bilo bolje, ako bi ga ne bilo. Gre namreč za spomenik blagopokojnemu kralju Aleksandru I., ali naj se mu postavi likovni spomenik, kakor smo jih bili do sedaj vajeni, ali pa spomenik v obliki javne ustanove, n. pr. bolnišnice. V obeh slučajih torej gre za spomenik blagopokojnemu kralju Aleksandru I., spor je samo glede oblike. Zagovarjati je mogoče prvo, kakor tudi drugo stališče, gre samo za to, kakšen spomenik bo bolj živo in bolj popolno budil spomin na velikega pokojnika.

Zagovorniki likovnega spomenika pravijo, da je za spomenik potrebna vsota — 1 milijon Din — že zbrana in za to namenjena, v veliki, moderni bolnišnici pa bi taka vsota zadostovala komaj »za pljuvalnike«; s tem milijonom bi bilo tudi slovenski umetnosti, oz. slovenskim umetnikom znatno pomagano, ako pa se porabi za bolnišnico, oz. umetniški zopet ob lepo priliko, da pokažejo svoje sposobnosti in pri tem tudi nekaj zaslužijo — to je kulturna in socialna stran likovnega spomenika; pravijo tudi, da je bil ta denar nabran »v prvi vrsti« za likovni spomenik in ga torej odbor že »pravne strani ne more porabiti za spomenik v drugačni obliki.

Prvo in drugo mnenje je mogoče podpreti s prav tehtnimi razlogi. Gotovo je, da je veliki pokojnik vreden veličastnega likovnega spomenika, gotovo pa je tudi, da je tudi s spomenikom v obliki velike humanitarne ustanove mogoče njegov spomin počastiti — ako se zgradi s prostovoljnimi prispevki državljanov. Ker na misel spomenika nismo Slovenci prvi prišli — preden se pri nas kaj izpelje, je že treba nekaj sej —, je najbolje, da pogledamo, kako drugod dajo izraza državljanski zavesti in spoštovanju do blagopokojnega vladarja. Belgrad, Zagreb in druga velika mesta nimajo likovnega spomenika, imajo pa polno spomenikov v obliki javnih naprav in humanitarnih ustanov, ki vse, ki se jih poslužujejo, spominjajo na velikega vladarja in njegovo skrb za državo. Mostovi, ceste, grečki, otroški domovi in sirotišnice, po Južni Srbiji pa zlasti šole, nosijo njegovo ime, ker je prebivalstvo pač čutilo, da s takimi deli bolj počasti njegov spomin, kakor pa s likovnim spomenikom. Res je, da je tudi humanitarne ustanove dolžna graditi predvsem država, toda ako jih država gradi, to ne more biti spomenik, ki ga dolgujejo državljanji, ako pa državljanji iz lastne iniciative postavijo kaj takega, pa lahko svojo zgradbo posvetijo temu namenu in vsi, ki pri tem sodelujejo, imajo lahko od vseh početkov ta namen pred očmi, da se postavi res nekaj tako velikega spomina vrednega.

Tudi bolnišnica, ki se prej ali slej itak mora postaviti, bi ne mogla biti brez vsakega umetniškega lika in umetniških okrasov, naj bo spomenik ali ne. Ali ei ne bi torej mogla ta stran tako potrebne humanitarne ustanove podati tako, da bi na vsak korak govorila o veličnem pokojniku in njegovi skrbi za blagor bližnjega?

Ne samo, da se v kako vežo postavi kip, ali da se na fasado pritrdi napis, komu v spomin je nova bolnišnica postavljena, ampak da se v estibuli, čakalnici in drugi reprezentativni prostori okrasijo s slikami prizorov iz življenja blagopokojnega kralja, zlasti tistih prizorov, ki ponazorjujejo njegovo povezanost s Slovenijo in povezanost slovenskega naroda z njim! Umetniki s takim spomenikom ne bi bili prikrasjeni, tudi se nobeden od darovalcev ni zahteval svojega prispevka nazaj, ako bi se nabrali denar v ta namen, čeprav se o spomeniku v tej obliki že dolgo govori. Res je, da 1 milijon za novo bolnišnico ni bogve kaj, zato bi bilo pač treba še potrkati na dobra srca, ki najbrž ne bi ostala zakrknjena. Strah, da bo država potem popolnoma odpovedala, »če Slovenci sami pričnemo graditi bolnišnice«, je prazen. Do sedaj jih nismo gradili, pa nam jih država kljub temu ni in tudi sedaj se še ni treba bati, da bi nas prehitela, ako pa bo v zavest svoje dolžnosti do skrbi za dravsko banovino k našim zbirkam priložila na nas odpadajoči delež iz državne blaginje — toliko bolje, tak ta delež gotovo ne bo, da mi ne bi smeli bolnišnice poseviti spominu blagopokojnega kralja in temu primerno opremiti njene zunanosti, še vedno pa bomo upravičeno trkali na njeno blaginjo, naj še sama, samo iz svojih sredstev zida bolnišnice po Sloveniji, ker vsa naša zdravstvena služba je v »razpadajočem stanju«.

Gotovo bolj odgovarja duhu blagopokojnega kralja, ako postavimo neko sodobno, primerno in na zunanje veličastno bolnišnico in jo posvetimo njegovemu spominu, ker njega je bila sama skrb za javno blaginjo in bolj ga ni mogoče počastiti, kakor z delom za javno blaginjo. Sbi so dobro doumeli svojega blagopokojnega kralja, zato častijo njegov spomin z deli, katerih blagodatni učinek široki sloji in tako krepijo notranje zbiljenje njegove države — ali naj mi zastajamo in zamujamo čas v sporih za obliko?

„Smetana“ v Belgradu

Belgrad, 15. aprila. m. Danes popoldne je prišel iz Novega Sada znameniti češkoslovaški pevski zbor »Smetana«, ki bo jutri zvečer v dvorani Kolarčeve univerze priredil svoj koncert. Pevski zbor »Smetana« bo priredil več koncertov tudi pe drugih mestih.

Šahovski turnir v N. Sada

Novi Sad, 15. aprila. m. V 7. kolu šahovskega turnirja je novosadski prvak Kulžinski premagal Popovića. Dr. Trifunović je v ostri igri porazil Tomovića, Fridman Vukovića. — Partija Kostić-Opočinak se je končala s remis pozicijo. Tudi Nedeljković je proti Pelikanu imel remis pozicijo, ker pa je z nepremišljeno potezo izgubil figuro, je moral igro predati. Pirc je proti Bröderju vodil zelo oster napad, toda Bröder se je dobro branil in je izenačil pozicijo. Partija je ostala še nerešena. Schreiber je dočela nadigrati Königa in ima 2 pešca več, pozneje pa je slabo nadaljeval, ker je moral še skoraj dobljeno igro remisirati. V 8. kolu sta Nedeljković in Tomović hitro končala partijo z remis pozicijo. Fridman in Opočinak sta vodila zelo ostro igro, ki pa je ostala še nerešena. Čehoslovak Pelikan je dobil partijo proti Königu, ki je bil slabo razpoložen. Partija dr. Trifunović-Kostić se je končala z zmago dr. Trifunovića, ki se je s to zmago plasiral v osrednje kot eden izmed najresnejših kandidatov za prvo mesto, medtem ko je Kostić izgubil vse šanse za dober plasman. Vasia Pirc je premagal Ukovića, Bröder Kulžinskega, Schreiber-Popovića partija pa še ni končana. Igra se je prekinila z boljšo pozicijo za Schreiberja.

V 8. kolu imajo najboljša izgleda za prvo mesto turnirja: Pirc, dr. Trifunović in Pelikan.

Naši železničarji so se vrnili

Belgrad, 15. aprila. AA. Člani jugoslovanskega železniškega Touring-Cluba, 40 po številu, so se vrnili z znanstvenega izleta po Evropi. Vodil jih je generalni nadzornik vsega prometa Drag. Blagojevič. Naši železničarji so si v dveh posebnih vagonih ogledali Madžarsko, Češkoslovaško, Avstrijo in Nemčijo in so si pri tej priliki ogledali velike tovarne, železniške postaje, razne železniške naprave in vse kar je v zvezi s prometno službo. Izletniki so navdušeni nad sprejemom v vseh državah, zlasti pa nad posebno prijaznim sprejemom v Nemčiji.

K prometu z devizami in valutami

Belgrad, 15. aprila. AA. Po določbah pravnika o ureditvi prometa z devizami in valutami se carinske dolžne prepričati se pri pregledu in carinjenju izvoznega blaga, ali blago, navedeno v izkazilih o zavarovanju valute, ustreza pogojem, pod katerimi se izvaža. Zato so izvozniki dolžni priložiti pri pošiljkah, sestojecih iz raznega blaga ali pa blaga iste vrste, a razne kakovosti, tovarnemu listu še specifikacijo blaga. Pri lesenih gradnjah je potrebno v specifikaciji navesti za vsako vrsto, oziroma kakovost, težo in kupa uro, pri železniških pragojih pa tudi število kosov vsake vrste. Da se onemogoči nepotrebno zadrževanje pošiljk pri izvoznem carinjenju, se bodo takšne pošiljke sprejemale v prevoz samo tedaj, če pošiljalec priloži tovarnemu listu specifikacijo blaga.

Uvoz rotacijskega papirja

Belgrad, 15. aprila. AA. Finančno ministertvo je na podlagi čl. 23 zakonskega predloga o splošni carinski tarifi izdalo pojasnilo o uvozu rotacijskega papirja. Po tem pojasnilu morajo uvozniki rotacijskega papirja, ki ga uvažajo po pogodbenih določbah, prav tako izpolniti vse pogoje, ki so predpisani za uvoz tega papirja v opombi k št. 445 uvozne tarife zakonskega predloga o splošni carinski tarifi; izsveto je samo vlaganje prošnje in potrdilo o poravnem davku.

Osebnosti

Belgrad, 15. aprila. m. Za okrajnega podnačelnika okrajnega načelstva v varuždinskem okraju je postavljen dr. Zvonko Bratina, politično-upravni tajnik banke uprave vardske banovine. Upokojen je Ivan Bežalj, višji tehnik 7. pol. skupine 10. brzojavno-telefonsko-tehnične sekcije v Mariboru.

Z odlokom finančnega ministra so napredovali v podružnici Poštne hranilnice v Ljubljani v 8. pol. skup.: Amalija Zilič, Marija Komar, Vera Oman, Albina Pipan, Avgusta Vrančič, Terezija Arhar, Marta Miholič, dosedaj računске uradnice v 9. pol. skup. pri isti podružnici. V 9. pol. skup. so napredovale: Ljudmila Abram, Marija Dobrin, Marija Milavec in Radovan Lihteneker.

Belgrad, 15. aprila. AA. S kraljevim ukazom je upokojen višji katastrski nadzornik pete skupine katastrske uprave v Radovljici Henrik Hrovatin.

Belgrajske vesti

Belgrad, 15. aprila. m. Člani kr. vlade, ki so velikonočne praznike preživeli izven prestolice, so se že pričeli vračati v Belgrad. Tako so se že vrnili minister brez portfelja dr. Miha Krak, trgovinski minister dr. Vrbanič ter socialni minister Dragiša Cvetković. V teku jutrišnjega dne se bodo vrnili v Belgrad še ostali člani vlade.

Belgr, 15. aprila. AA. Po poročilu narodne banke z dne 15. aprila je izplačana po nemškem kliringu poslednja aviza št. 9880 z dne 15. julija l. 1935.

Izgredi v Španiji

Madrid, 15. aprila. TG. Preteklo noč in danes je prišlo na več krajih Španije do krvavih izgrediv ob priliki proslav petletnice španske republike. Tako so v Jerezu napadli voditelja krajevne fašistične organizacije in ga težko ranili. V pretepu, ki se je razvil, so marksisti z revolverji ranili še 6 oseb in eno ubili. Tudi v Linaresu je prišlo do krvavih pobojev med socialistimi demokrati in komunisti. Na obeh straneh se so posluževali pušk in revolverjev. Trije so težko ranjeni, 20 lažje ranjenih, 2 sta pa mrtva, med njimi poveljnik krajeve policije. V Pamploni so socialisti, sindikalisti in komunisti objavili splošno stavko iz pro esta proti vladni brezbriznosti v vprašanju brezposelnosti. V Madridu so objavili stavko vsi soferji takšjev in je prišlo v ponočnih urah do burnih izgrediv, ki so zahtevali nekaj lažje ranjenih žrtv. V Taragoni so levičarski radikali protestirali proti prisotnosti nadškofa na slavnostni tribuni ob priliki vojaške parade. Radikali so tribuno zapustili ter takoj nato izvalili pušiline poboje. Pred mestno hišo in škofijsko palačo je prišlo do demonstracij in sta bili obe poslopij poškodovani, nekaj policistov, ki so delali red, pa je bilo lažje ranjenih.

Dardanele

Anglija in Rusija: da Bolgarija se razburja

Sofija, 15. aprila. b. »Mir«, organ zunanjega ministrstva, piše v zvezi s splošnim stanjem v Evropi, da se Bolgarija z idejo nasilne revizije mirovnih pogojev nikdar ne more sprijazniti, da pa je popolnoma prirodno, da je dolžnost vlade, pospešiti ponovno oborožitev Bolgarije. Bolgarija ima glede tega vprašanja zaupanje v velesile in tudi v Zvezo narodov.

London, 15. aprila. b. Na današnji redni seji se bo Anglija bavila z vprašanjem utrjevanja Dardanel. Splošno vlada mnenje, da bo sedaj tudi Velika Britanija podprla turško zahtevo.

Ban dr. M. Natlačen v Brežicah

Brežice, 15. aprila.

Krasno jutro je danes prebudilo naše mesto in ga odelo z vsem pomladanskim sijajem. Na hišah so plapolale državne trobojnice v pozdrav najvišjemu predstavniku oblasti v Sloveniji, našemu ljudskemu banu dr. Marku Natlačenju, ki je danes prišel kot ban prvič v naše lepo Posavje. G. ban se je pripeljal v Brežice iz krškega okraja, kjer ga je v St. Jerneju čakala vsa šolska mladina in številna množica ljudstva ter ga je pozdravil tam župan g. Vide. V Kostanjevici ga je zopet pričakovala šolska mladina, velika množica ljudstva na čelu s tamkajšnjim županom inž. Likarjem, nadalje okrajnim predsednikom JRZ dr. Murgljem, članom banskega sveta dekanom Anžičem in okrajnim načelnikom Krajskom. G. bana je pozdravil v imenu občine župan inž. Likar. Velika množica ljudstva s šolsko mladino iz Cerklja ob Krki in iz Krške vasi, je pričakovala g. bana pred mostom v Brežicah, kjer so se poleg domačinov zbrali tudi številni zastopniki iz najoddaljenejših krajev krškega okraja. Pred mostom v Brežicah na meji občine in okraja so g. bana pričakovali okrajni načelnik g. Poklukar, mestni župan dr. Drnovšek, konjeniki, kolesarji, številna množica na čelu z godbo iz Dobove, ki so g. bana v spremljavo spremlili pred okrajno načelstvo, kjer so ga pričakovali predstavniki tukajšnjih uradov, zastopniki društva in občine, številna duhovščina, šolska mladina in ogromna množica občinstva, ki je g. bana ob prihodu priskočno pozdravljala. Takoj nato je učenka osončne šole pozdravila g. bana v imenu najmlajših ter mu izročila lep šopek rdečih nageljnov. Za njo je v imenu mestne občine pozdravil g. bana mestni župan dr. Drnovšek, ki mu je izrekel dobrodošlico ter mu želel, da odnese najboljše vtise o ljudstvu našega okraja in njegove prošnje kolikor mogoče upošteva in usliši.

Potrebe brežiškega okraja

Zatem ga je v imenu ljudstva s pričetnimi besedami pozdravil član banskega sveta gosp. Jostip Tratnik in nadaljeval:

G. ban, prišli ste danes med nas, da se osebno poučite o stanju razmer v našem okraju. Skrb in ljubezen do slovenskega ljudstva vas je danes poslala tudi med nas. Mi smo vam za to hvaležni, dovolite pa mi, da vam v splošnem in na kratko tolačim težave našega okraja:

1. Naš okraj je kmetijski okraj. Bavimo se deloma z živinorejo. Prosim, da nam na podlagi banskega proračuna pripomorete do vsestranske povzdige naše živinoreje, zlasti pa, da pripomorete za dostojne cene naše živine. V okraju je zelo razvito tudi vinogradništvo. Toda kaj nam pomaga, ko vina ne moremo prodati, ali pa le po sramotno nizkih cenah. Poudariti moramo, da vinogradništvo peša in treba ga bo obnoviti. Prosim, g. ban, da tudi v vinogradnih zadevah priskočite na pomoč.

2. Glede prosvete, to je glede naših šol, smo prepričani, da boste storili vse, kar je mogoče. Tudi v tem oziru so pri nas velike potrebe.

3. V pogledu naših cest pričakujemo, da se bodo pričetka dela nadaljevala in da se bodo vpoštevale naše prošnje glede novih cest. Povdariti moramo, da je zlasti gornji del našega okraja zelo reven na komunikacijah in da je nujno potrebno z banovinsko podporo zboljšati naše občinske ceste. Občine so namreč vse močno zadolžene.

4. Naš okraj je pasiven okraj. Pomanjkanje hrane je veliko. Gladujočih je na stotine. G. ban, tudi v tem oziru apeliramo na vaše usmiljeno srce. Pomoč je nujno potrebna.

5. Končno, g. ban, je še omeniti trdoto, s katero se v našem okraju izterjavajo davki. Neupravičena odmera, visoke kazni in neusmiljene žepne in druge rubežni vznemirjajo kri in ne učinkujejo pomirljivo. Odprite nam naše denarne zavode in valorizirajte naše kmečke dolgovce, poskrbite za prodajo naših pridelkov, dajte nam dela in davki bodo do zadnje pare vsi plačani.

G. ban, sedaj mi pa dovolite še sledečo izjavo in prosim, da jo tolačite na pristojnih mestih: »Mi vsi, kar se nas je zbralo danes tukaj, da vas kot svojega prijatelja in dobrotnika pozdravimo, kakor tudi vsi oni, ki so v tem trenutku v duhu z nami, smo dobri, resnični, pošteni, iskreni in odkriti Jugoslovani. Vsako drugo mnenje o nas odklanjamo kot kleveto. Mi ljubimo Jugoslavijo z vsemi željami svojega jugoslovanskega srca in z vso gorečnostjo svoje jugoslovanske duše. Jugoslavija se lahko vselej zanesa na nas. Mi ljubimo in spoštujemo našega kralja Petra II., se mu klanjamo in smo mu popolnoma udani (burno pritrdjevanje). Mi spoštujemo visoke namestnike in prosimo božjega blagoslova za njihova dela. Mi pozdravljamo visoko vladro dr. Milana Stojadinovića, posebno pa se klanjamo in izražamo svojo ljubezen, spoštovanje in zahvalo preizkušnemu političnemu voditelju slovenskega naroda dr. Antonu Korošcu in ga zagotavljamo, da stojimo za njim trdno kot skaka. Mi s hvaležnostjo občudujemo vsestransko požrtvovalnost g. ministra dr. Mihe Kreka. Vse to pa hočemo potrditi s temile vzkliki: »Naj živi kralj Peter II., naj živi visoki namestniki s princem Pavlom na čelu, naj živi predsednik vlade dr. Milan Stojadinović in vsa njegova vlada, naj živi naš ljubljenec dr. Anton Korošec, naj živi naš minister dr. Miha Krek, naj živi, naj raste in naj postane močnejša in srečna naša mila očetnjava Jugoslavija.«

Pozdrav g. svetnika Tratnika je bil sprejet od številnega občinstva z burnim pritrdjevanjem. Za njim je pozdravil g. bana kot domačina in tukajšnji poslanec JRZ g. dr. Veble, poudarjajoč udanost tukajšnjega prebivalstva naši dinastiji in naši

miljeni domovini Jugoslaviji. Sledila sta pozdrava zastopnika Sokola kraljevine Jugoslavije v Brežicah g. dr. Zdoška in zastopnika tukajšnjega prosvetnega društva g. Nika Zupančiča, nakar sta izrekli pozdrave v imenu vinogradnikov kmet Strgar iz Sromelja in v imenu kmetijskega ljudstva posestnik Planinc iz Vidma.

Zahvala g. bana

Za temi pozdravnimi govori je povzel besedo g. ban ter se zahvalil vsem govornikom za pozdrave, pa tudi vsem udeležencem, ki so se zbrali v tako odličnem številu k sprejemu. Govoril je najprej šolski mladini, naj se sedaj pridno učijo in ubogajo svoje vzgojitelje, da bo postala enkrat dobra in zavedna članica svojega naroda in države. Nato zagotavlja vsem, da bo storil v prid ljudstva svojega mesta vse, kar mu bo v danih razmerah mogoče. Prosi pa, da ga pri delu podpirajo vsi, da bi tako gradili boljšo bodočnost s skupnim delom, pri katerem naj se združijo vsi brez razlike mišljenja, kadar gre za skupne koristi naroda in države, kajti slova jači, neslova tlači. Le s skupnim delom bomo našo bodočnost olepšali, nikakor pa ne z godrnjanjem in zabavljanjem. S temi mislimi pozdravlja vse ter se zahvaljuje za čep sprejem.

Po govoru g. bana je godba zaigrala državno himno. Takoj nato je g. ban na okrajnem načelstvu sprejel predstavnike vseh tukajšnjih uradov in oblasti, nato pa je sprejemal deputacije in številne posameznike skoraj do 2 popoldne. Posameznikom, ki so prišli prositi podpore, nekateri celo iz sosedne banovine, je g. ban delil denarno podporo po 100 in več dinarjev.

Po intimnem kosilu se je g. ban ogledal še tukajšnji frančiškanski samostan in banovinsko bolnišnico, nakar se je okoli 4 popoldne odpeljal v okoliške kraje Artiče, Sromlje, Pišce in Bizeljasko.

Jutri se bo vrnil preko Kapelj in Dobove v Krško. V vseh krajih, kjer se bo ogledal g. ban, se pripravljajo slovesen sprejem in manifestacije. Ljudstvo je srečno.

Politična konferenca na Bledu

V sredini predsednik vlade dr. Milan Stojadinović, desno od njega ban dr. Natlačen, glavni urednik »Slovenca« dr. Ahčin in vseuč. prof. dr. Lukman. — Levo od g. predsednika vlade industrijalec Avsenek, minister dr. Kulovec, župan dr. Adlešič in brat predsednika vlade.

Jesenice so najdražje mesto

Nujno potrebno je, da se mesto prevede v I. draginjski razred

Jesenice, dne 15. aprila 1936.

Ozka dolina Save, v kateri ležijo Jesenice z najmočnejšo slovensko industrijo ter vsa slovenska gorska zdravilišča in letovišča, iz katerih vodijo pota do 20 planinskih koč, nima okolice, ki bi industrijskemu mestu in letoviščem nudila cenovno živilek. Posledico tega čuti predvsem industrijsko mesto, ki je samo po sebi močan konsument. Ob stoletnem razvoju industrije se je mesto razvilo čisto do vznožja hribov in prve nove hišice se že umikajo na strma pobočja. Vrtovi so v mestu tako redki, da ne služijo niti pridelavi najobčnejšega sadja in zelenjave. Znano je, da prihajajo vozovi na jeseniški trg celo iz ljubljanske okolice, da celo z Dolenjske, ker je najbližja okolica prehrana.

Gotovo je, da je ob takih razmerah najbolj prizadet državni namestnik, kateremu je določena plača po vsej državi enako z izjemo draginjskih razredov. Do danes so Jesenice v istem razredu z najcenejšimi kraji v državi, četudi vsakdo ve, da je življenje na Jesenicah gotovo najdražje izmed vseh krajev in gotovo dražje od vsakega večjega mesta. Ne samo to, da je lega Jesenic taka, da ne dopušta cenene nabave živil, nego prihaja k prvemu dejstvu še to, da ležijo v tujskoprometnem središču. Ako vzamemo primeru hrane, je gotovo, da izhaja vsakdo ceneje v sami Ljubljani kot na Jesenicah, glede stanovanj pa je na Jesenicah še težje kot kjerkoli. Ne samo, da so

draga, nego jih ni niti dobiti. Državni namestnik, železničar, carinik, učitelj, orožnik itd. je zaradi dragine kraja nehoti zapostavljen napram vsem svojim stanovskim kolegom v ostalih krajih. Danes je na Jesenicah in v bližnji okolici do 400 državnih namestnikov, ki trpijo na tem krajevnem pojavu. Posebno za železničarje moramo omeniti, da so njihovi zaslužki v primeri z draginjo taki, da je čudež, če izhajajo. Priliko imajo videti razliko pri avstrijskih železničarjih, ki spremljajo obneje vozove in ob tej primeri še bolj jasno vidimo bedo našega železničarja.

Morda nikjer v državi ni tako upravičena akcija, da se kak kraj prevede v višji draginjski razred, kakor je to prav na Jesenicah, kjer govorita za to dva argumenta: lega in letoviško obeležje. Deputacija, ki je ob priliki posredovanja za nekorenjen obrat jeseniške tovarne posredovala v Belgradu, je posredovala tudi v tem oziru in je upati, da bo Jesenicam priznan eksistenčni razred, ki jim gre po draginjski stopnji.

Svež grob

† V Lesičnem pri Pištjanju je po par mesečnem bolehanju umrla posestnica ga. Ana Gubenšek. Sredi lanskega poletja je nenadoma obolela za vodenico. Zdravila se je tudi na zagrebški kliniki, toda bolezen se je kljub skrbni negi vedno slabšala in ji je bolnica po mukoplnem trpljenju podlegla. Pokopina izvirja iz Kotnikove rodbine iz Sevnice ob Savi, ki se je tja preselila iz Starega trga pri Ložu. Stara je bila pokojnica komaj 52 let. Bila je mati 10 otrok, en sin je sodni pristav okrogne sodišča v Ljubljani. Po svojem značaju je bila srečno dobra. Kot dobrotnica in podpornica revnih je bila znana daleč naokoli. To se je najbolj pokazalo v času bolezni, ko so se vse naokrog zanimali za njeno zdravje. Svojim otrokom je bila skrbna mati. Veliko se je trudila za njih vzgojo in izobrazbo. Imela je velik smisel za gospodarstvo, kar je najbolj pokazala s tem, da je dala sina in hčer v kmetijsko oz. gospodinjstvo šolo. Pogreb pokojnice bo v petek, dne 17. aprila ob 8 zjutraj. Blagi rajniki naj aveti večna luč! Zaljubljenim naše iskreno sožalje!

Blagi rajniki naj aveti večna luč! Zaljubljenim naše iskreno sožalje!

Slomšekovi prazniki v Mariboru Slovenski duhovščini

Vi poznate hrepenenje našega ljudstva, kako prosi milosti od Boga, da bi bil Slomšek proglašen blaženim. V vaših rokah je, da postane to hrepenenje vedno silnejše, da postane molitev vsega ljudstva.

Prosim vas, da nam pomagate v sledečem:

1. Priporočajte vernikom, da darujejo sveto obhajilo v namen beatifikacije.

2. Tam, kjer niste še zbrali podpisov na prošnje šk. ordinariata, da sporočijo v Rim željo vseh katoliških Slovencev, storite to čimprej na krajevno primeren način.

3. Opozorite ljudi na letošnje šmarnice v maju, kjer čitajte Slomškove šmarnice.

4. Razglasite s prižnice celotni program Slomškovih praznikov v Mariboru.

5. Navodila za šole naj gg. katehetje začnejo takoj izvajati.

6. Pripravljajte ljudi, da se vadijo v skupni molitvi za mariborske Slomškove praznike. Pridobivajte posebno moše in fante, da pridejo v Maribor, da se tukaj udeležijo skupnega obhoda in skupnega sv. obhajila v namen beatifikacije.

7. Priredite po svoji uvidenosti zbirke za stroške procesa.

Brez vas, gg. duhovniki, svojega programa ne moremo izvesti, uspeh bo v veliki meri odvisen od tega, kako boste pomagali izvršiti te priprave. Slomšek naj vam izprosi, da bo to delo prineslo tudi vašemu domačemu dušnopastirstvu velike koristi!

Slomškova družina.

Vojvoda Kentski na poti skozi Ljubljano

Ljubljana, 15. aprila.

Danes dopoldne je z brzovlakom ob 9.37 potoval skozi Ljubljano brat angleškega kralja, vojvoda Kentski, ki se je zadnje dni mudil na obisku pri Nj. Vis. knezu namestniku Pavlu v Belgradu. Vojvoda Kentskega je na njegovem potovanju spremljala njegova soproga vojvodinja Kentska, ki je sestra kneginje Olge, soproge kneza Pavla.

Vjvoda Kentski je skozi Ljubljano potoval strogo incognito, na glavni postaji ni izstopil ter tudi nikogar ni sprejel. Iz Ljubljane je nadaljeval pot čez državno mejo ter dalje proti svoji domovini.

Ban savske banovine v Ljubljani

Ljubljana, 15. aprila.

Danes popoldne je došel v Ljubljano ban savske banovine dr. Kostrenčič, z njim pa je došel tudi upravnik zagrebške policije. Oba sta se nastanila v hotelu »Union« ter sta popoldne napravila vljudnostni obisk na banski upravi. Ban dr. Kostrenčič je zvečer ob 8 spremljal predsednika vlade dr. Stojadinovića na poti od Ljubljane do Zagreba.

V zastarelih primerih zapeke, združenih z zlato žilo in otokom jeter, je pravi blagoslov naravna

Franz-Josefova

grenka voda, zaužita tudi v malih množinah. Franz-Josefova voda milo deluje in zanesljivo odvarja, pa se poleg tega tudi po daljši porabi skoraj nikdar ne izkaže neucinkovitosti.

Ogl. reg. S. br. 30474/35.

Požar v Nazarijih

Mozirje, 15. aprila.

Danes ob 13.20 je izbruhnil požar, ki je vznemiril zgornjo Savinjsko dolino. Goreti je prišel na škofjskem posestvu 16-okenski kozolec, poln sena in slame, ki je bil pokrit z lesenimi strehi. V največji naglici je stopila v akcijo motorna brigadna nazarskega gasilskega društva, toda vsled zelo močnega jugozahodnega vetra, gasilci niso mogli preprečiti nadaljnje širjenja požara v treh različnih smereh. Prišlo se je vžigati že na sosednih gospodarskih poslopijih in hišah. Prav zadnji trenutek pa so nazarskim gasilcem priskočili na pomoč in rešili situacijo mozkreki gasilci, za tem pa še gasilska društva iz Rečice, Gorice, Pobrež in Grosčevlj. Pravočasna pomoč je požar lokalizirala in obvarovala Nazarije pred zelo veliko nevarnostjo in škodo. Uprava škofjskih posestev se tem potom najlepše zahvaljuje omenjenim gasilskim društvom, katerim gre za hitro in uspešno pomoč vse priznanje.

Šest fantov obtoženih umora

Maribor, 15. aprila.

Pred velikim senatom mariborskega okrogne sodišča je sedelo danes šest fantov iz plujške okolice, obtoženih umora. Zagovarjali so se Jakob Rodošek, Lovrenc Galun, Janez Klaneček in Franc Peteršič iz Skorbe ter Jožef Zajšek in Alojz Zumer iz Hajdoka pri Ptuj. Za razpravo je vladalo v plujški okolici veliko zanimanje ter ji je prisostvovalo poleg 25 prič tudi še mnogo domačinov, sorodnikov in znancev obtožencev. Na zatožno klop so imenovani prišli zaradi tragičnega dogodka, ki se je odigral lansko leto na Stefanovo v Skorbi. Takrat je bil na strahovit način ubit posestnik Anton Kurež, katerega so napadali preteplili z ročicami in noži do smrti ter so mu zadali 16 ran, med temi 4 take, da so bile absolutno smrtonosne. Kurež je pravzaprav sam zakrivil svojo nesrečno usodo. Omenjenega dne je bila v Skorbi veselica, na kateri je bilo mnogo ljudi. Ko je zvečer proti devetimi šel Janez Zajšek za hip iz gostilne, ga je zunaj napadel Kurež z nožem in mu zadal globoko rano na plečih, da so ga morali takoj prepeljati v ptujsko bolnišnico.

Napad je v gostilni nahaajajoče se fante strahovito razburil. Kurež se je skril pred njimi na skedenj v bližini. Fantje pa so njegovo skrivališče kmalu našli. Oborožili so se z noži in ročicami ter napadli skritega Kureža. Preteplali so ga tako, da se je jedva še živ zavlekel v vas, od koder so ga potem zapeljali v bolnišnico v Ptuj, kjer pa je kmalu umrl. Dejanja so bili obtoženi današnji obtoženci, ki so pa skrajša vse tajili, potem pa so začeli krivdo zvrčati drug na drugega. Državno pravdnštvo je kvalificiralo dejanje kot umor, ker so ga izvršili s premislekom in po načrtu. Zaradi tega so prišli pred veliki senat. Senat je v teku razprave odločil, da se dejanje kvalificira kot uboj in je na tej podlagi izrekel sodbo: Rodošek in Peteršič se obsojata na 6 let robije in na trajno izgubo častnih pravic, Zajšek pa na 5 let robije in na 3 leta izgube častnih pravic. Peteršič bo moral razen tega še odsedeti kazen, na katero je bil leta 1933 obsojen pogojno. Galun, Klaneček in Zumer so bili oproščeni. Rodošek in Zajšek sta vložila priziv radi previsoko odmerjene kazni. Peteršič pa revizijo in priziv

Zlato v naši trgovini

Drugačna trgovinska bilanca s Francijo

Pri presoji trgovinske bilance z Francijo se za zadnja leta navajajo številke, ki kažejo visoko pasivnost naše trgovine z Francijo. Na eni strani imamo prav velik uvoz iz Francije, na drugi strani pa se giblje naš izvoz v Francijo v ozkih mejah. Toda te številke nam kažejo sploh vso trgovino z Francijo in jih je bolj kritično pogledati. Predvsem moramo omeniti, da vsebujejo podatki o naši zunanji trgovini takozvano generalno statistiko, ki obsega vse predmete, ki prestopijo meje naše države, torej ne samo blagovno trgovino v ožjem smislu, ampak tudi trgovino, oz. promet zlata in srebra ter oplemenjevalni promet. Če hočemo dobiti pravo sliko našega blagovnega prometa s Francijo, moramo izločiti predvsem naš promet z zlatom in srebrom.

Promet zlata in srebra

Promet z zlatom, srebrom in platino nam kaže skupno za našo državo te podatke (vse v milij. Din):

	uvoz	izvoz
1930	6.05	0.55
1931	8.67	0.17
1932	37.46	0.02
1933	49.84	—
1934	98.12	31.06
1935	98.20	1.67

Vse do leta 1931 je bil promet zlata in srebra neznaten ter ni bistveno vplival na razvoj naše trgovinske bilance. Leta 1932 pa smo zabeležili znaten dvig uvoza, katerega je pripisovati uvozu kovane srebrenega denarja, ki je kot znano tistega leta prišel v promet. Ta uvoz se je nadaljeval tudi leta 1932. Leta 1934 beležimo znaten izvoz: tedaj smo namreč izvozili v oplemenjevalnem prometu za 28. milij. Din kovane srebrenega denarja v Bolgarijo. Leta 1934 smo uvozili v zvezi z repatriacijo našega zlata iz inozemstva znatne količine zlata in kositra ter kovane zlatega denarja. Še večji je bil ta uvoz leta 1935, ko je Narodna banka začela sistematično politiko repatriacije zlata in znašal ves uvoz skoro 100 milij. Din.

Stanje Narodne banke

Najnovejši izkaz Narodne banke kaže naslednjo sliko po stanju dne 8. aprila (v oklepajih razlika v primeri z izkazom 31. marca, vse v milijonih Din):

Aktiva: zlato v blagajnah 1.448.16 (plus 0.9), zlato v inozemstvu 42.83 (—), valute 0.34 (plus 0.22), devize 15.2 (plus 2.77), skupno podlaga 1.506.5 (plus 3.9), devize izven podlage 312.7 (plus 12.6), kovani denar 381.4 (—3.1), posojila: mešična 1.374.7 (—14.7), lombardna 253.25 (plus 0.6), skupno posojila 1.627.95 (14.06), razna aktiva 534.24 (—4.56).

Pasiva: bankovci v obtoku 4.894.16 (—9.74), državne terjatve 9.03 (2.33), žiro 542.0 (—19.05), razni računi 933.97 (plus 2.93), skupne obveznosti po vidu 1.485.0 (plus 3.9), obveznosti z rokom 79.9 (—4.0), razni računi 177.2 (plus 1.93).

Obtok bankovcev in obveznosti po vidu 6.379.14 (—5.8), skupna podlaga s primom 1.935.9 (plus 5.0), samo zlato v blagajnah s primom 1.860.9 (plus 1.2) milij., skupno kritje 30.34 (30.24)%, od tega samo zlato kritje 29.17 (29.12)%. Po prehodnem dvigu v zadnjem tednu marca so posojila sedaj zopet znatno padla. Med pasivi se je zaradi prošlega ultima zmanjšal obtok bankovcev, žiro računi pa izkazujejo tudi še zmanjšanje napram izkazu za zadnji marec. Zaradi povečanja podlage in zmanjšanja obveznosti je odstotek kritja narastel.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

Ljubljana, 15. aprila.

Danes se je vršila bilančna seja Kreditnega zavoda za trgovino in industrijo v Ljubljani, na kateri se je razpravljalo o bilanci za poslovno leto 1935. Bilančne postavke so sledeče: Aktiva: Blagajna 36.087.990.82, menice 41.714.991 Din, vrednostni papirji 12.045.832.45 Din, konzorcijski računi 9.101.550.10 Din, debitorji 181.355.888.38 Din, inventar 1 Din, realitete 136.000 Din; skupaj 280 milijonov 392.198.75 Din. — Pasiva: Glavnica 12 milijonov 500.000 Din, rezervni fond 18.250.000 di-

V teh dveh letih smo uvozili znatne količine zlata iz Francije, kjer je bilo prej depozirano in zastavljeno zlato naše Narodne banke. Tako smo leta 1934 uvozili zlata iz Francije za 46.5, leta 1935 za 34.62 milij. Din. Če hočemo dobiti točno sliko naše trgovine z Francijo, moramo izločiti promet zlata in tako dobimo te podatke:

	uvoz	izvoz
1930	269.1	283.1
1931	210.56	192.67
1932	129.3	82.2
1933	120.6	74.34
1934	181.2	51.46
1935	126.25	62.8

Iz tega pregleda je razvidno, da je bila pasivnost naše trgovine s Francijo v zadnjih dveh letih manjša kot pa bi na prvi pogled izgledalo. Tako je znašala pasivnost brez obmejnih korektur leta 1934 126.2 milij., 1935 pa 98.06 milij. Faktično pa je znašala pasivnost po izvršenih korekturah za 1934 79.7 milij., lani pa 63.45 milij. Din.

Podobno velja tudi za druge države, iz katerih smo uvažali zlato in srebro v večjih količinah. Tudi tu izgleda pasivnost znatno večja, kot pa je v resnici, ker moramo izločiti promet zlata. Tako je znašal lani naš uvoz zlata iz Belgije 23.8, iz Anglije 15.6, iz Nemčije 19.6, Francije 34.62 in Švice 3.3 milij., kar je vse treba odbiti od rezultatov za vso trgovino v letu 1935. Tako je znašal ves uvoz iz Belgije 69.025, Anglije 373.45, Nemčije 598.1, Francije 160.865 in Švice 89.63 milij. Din. Na drugi strani pa smo izvozili v Belgijo za 136.2, Anglijo 212.27, Nemčijo 751.46, Francijo 62.8 in Švico 97.5 milij. Din.

Na podlagi korektur radi uvoza zlata je bila čista trgovinska bilanca naše države naslednja: Belgija aktivnost za 91.0 (provizorično 67.2) milij., Anglija 144.5 (prvotno 161.1), Nemčija aktivnost 133.8 (prvotno 153.4), Francija pasivnost 63.5 (prvotno 98.1) in Švica 4.6 (aktivnost prvotno 7.9) milij. Din.

narjev, trate 34.973.53 Din, vložne knjižice in blagajniške priznanice 51.507.708 Din, kreditorji 195 milijonov 908.899.17 Din, nedvigljiva dividenda 1473 Din, dobiček 2.194.644.26 Din. Skupaj 280 milijonov 892.198.75 Din. Čisti dobiček znaša približno toliko, kolikor je znašal v prejšnjem letu. Sklenilo se je predlagati na obnem zboru, ki se bo vršil 14. maja 1936, tudi letos izplačati 10% od dividendo. Nadalje se je sklenilo predlagati obnem zboru zvišanje delniške glavnice na 25 milijonov dinarjev.

Bilanca in poslovna poročila

Saturnus, d. d. za industrijo pločevinastih izdelkov v Mostah pri Ljubljani izkazuje za 1935 povečanje čistega dobička v primeri z 1934 od 14.289 na 112.990 Din. Obratni prebitek se je povečal od 14.5 na 17.27 milij. Din. Med aktivno so se povečale zaloge ter investicije v strojništvu, znižali pa dolžniki in nepremičnine. Bilančna vsota se je povečala od 16.75 na 17.84 milij. Din.

Hrvatska banka, d. d. v Zagrebu je v interesni sferi italijanskega kapitala (Banca Commerciale Italiana). Za 1935 izkazuje zmanjšanje vlog na knjižice in tek. račune od 149.56 na 94.45 milij. dinarjev, primerno pa tudi zmanjšanje menic od 36.87 na 16.9, ter dolžnikov od 106 na 67.3 milij. dinarjev, dočim so se razpoložljiva sredstva povečala od 26.1 na 30.84 milij. Pri donosu 6.5 (7.15) milij. je čisti dobiček znašal 0.1 (0.09) milij. Din, tako da je na razpolago 1.78 milij. Din.

Sodišče sklicuje redni občni zbor delničarjev. Okrožno kot trgovsko sodišče v Zagrebu sklicuje za 23. april izredni občni zbor deln. družbe »Poljsko gospodarstvo Karanac« v Zagrebu. Na dnevnem redu je odstranitev dosedanje uprave in nadzorstva ter izvolitev nove uprave in nadzorstva.

Poravnalno postopanje je razglašeno o imovini Carmana Ivana in Marije, posestnikov, slednje tudi gostilničarke v Zg. Siški št. 423, narok za sklepanje poravnave 8. maja 1936, oglašiti se je do 3. maja.

Potrjena poravnava: dr. Sagadin Anton, ravn. v pok. »Skrabčeva« ul. 9.

Nov poravnalni narok: Schauer Emil, trgovec in posestnik v Črmošnjicah št. 57 nudi sedaj upnikom 50% v 18 mesečnih obrokih.

Turistični promet Jugoslavije-CSR. Kot znano, je prišlo lani med obema pošinima hranilnicama do sporazuma, po katerem so lahko turisti iz Češkoslovaške nalagali denar na Češkem, pa dobili za to knjižice naše poštne hranilnice, s katerimi so lahko dvigali potrebne zneske za potovanje po naši državi. Podobno je veljalo tudi za naše turiste v CSR. Takih knjižic je bilo Čehom izdanih po naši Poštni hranilnici 1.092 za 4.15 milij. Din, jugoslovanskim turistom v CSR pa je bilo izdanih 209 češkoslovaških knjižic za 0.76 milij. Kč.

Propagandne zaklopne znamke za XVI. ljubljanski spomladanski velesejem so izšle. Na razpolago so s slovenskim, srbohrvaškim (latinska in cirilica), nemškim ali francoskim napisom v lični in okusni izvedbi. Uprava ljubljanskega velesejma dostavlja p. n. tvečkam na željo znamke brezplačno na razpolago in prosi, da z njimi opremljajo vse svoje poštne pošiljke. Poštna uprava je uporabo teh znamk dovolila.

Borza

Ljubljana, 15. aprila.

Denar

Neizpremenjeni so ostali tečaji Bruslja, Curiha in Prage, narasel je Pariz, dočim so popustili Amsterdam, Berlin, London in Newyork.

V zasebnem kliringu je avstrijski šiling na ljubljanski borzi popustil na 9.08—9.18, na zagrebški na 9.0550—9.1550, na belgradski pa na 9.0483 do 9.1493. Grški boni so notirali v Zagrebu 30.65 do 31.35, v Belgradu 31 blago. Angleški funt je ostal na naših borzah neizpremenjen na 249.20—250.80. Španska pezeta je notirala v Zagrebu 6.34—6.44, v Belgradu 6.33 denar.

Nemški čeki so notirali v Ljubljani 13.88 do 14.08, v Belgradu 13.8240—14.0240, v Zagrebu 13.85 do 14.05, za medio in ultimo maja ter medijo junija 13.75—13.95.

Za italijansko liro (valuto) so plačevali den. zavodi 3.10—3.15, za dolar pa 49.50—50.

Ljubljana. — Tečajsi s primom.

Amsterdam, 100 hol. gold	2967.43—2982.03
Berlin, 100 mark	1754.91—1768.78
Bruselj, 100 belg	788.47—743.53
Curih, 100 frankov	1421.22—1431.29
London, 1 funt	215.45—217.51
Newyork, 100 dolarjev	4333.22—4369.53
Praga, 100 frankov	288.07—288.51
Praga, 100 kron	180.61—181.72

Promet na zagrebški borzi je znašal brez kompenzacij 2.066.061 Din.

Curih. Belgrad 7, Pariz 20.23, London 15.1575, Newyork 306.75, Bruselj 51.90, Milan 24.20, Madrid 41.925, Amsterdam 208.40, Berlin 128.45, Dunaj 56.80, Stockholm 78.15, Oslo 76.15, Kopenhagen 67.65, Praga 12.69, Varšava 57.75, Atene 2.90, Carigrad 2.45, Bukarešta 2.50, Helsingfors 6.675, Buenos Aires 0.84375.

Vrednostni papirji

Ljubljana: 7% investicijsko posojilo 80—82, agrarji 47—49, vojna škoda promptna 357—360, begluške obveznice 63—66, 8% Blerovo posojilo 81 do 82, 7% Blerovo posojilo 71—72, 7% posojilo Drž. hip. banke 81—83.

Zagreb. Državni papirji: 7% investicijsko posojilo 80—82.50, agrarji 47—48, vojna škoda promptna 357.50—359, 5. 6. 359. blago, begluške obveznice 66. den., dalm. agrarji 61.50—62, 8% Blerovo posojilo 72—73. — Delnice: Narodna banka 6350—6500, Priv. agrarna banka 243—245, Trboveljska 140—150, Osj. slad. tov. 150 blago.

Belgrad. Državni papirji: 7% investicijsko posojilo (82.50), agrarji 46.50—47, vojna škoda promptna 358—359, 4. (358), 5. 359 blago, begluške obveznice 66—66.25, 64—64.25, 8% Blerovo posojilo 82.25—83, 7% Blerovo posojilo 72.25—72.75, 7% stab. pos. 81 blago. — Delnice: Narodna banka 6350—6400, Priv. agrarna banka 245—245.50.

Žitni trg

Novi Sad. Vse neizpremenjeno, Tendencia mirna. Promet srednji.

Živina

Ljubljanski živalski sejem 15. aprila ni bil nič kaj živahen. Tudi dogon je bil slab, le s prašički za rejo je znatna kupčija. Priganih je bilo v oklepajih številu prodanih glav: 30 (20) volov, 21 (5) krav, 12 (9) telat, 436 (285) prašičkov za rejo in 98 (4) konj. Cene so bile iste kakor zadnjič dne 1. aprila: voli I. 4.25—5, II. 3.50—4, III. 3—3.50, krave debele 3—4, klobasnice 2—3, teleta 5—7 Din za kg žive teže, prašički za rejo 190—225 Din za komad, konji po kakovosti in velikosti.

Negujte usta in zobe
z Odolovo zobno
pasto in ohranili
boste zdrave zobe,
tudi v visoki starosti!

Sport

Interni plavalna tekma SK Ilirije

V torek zvečer se je vršila prva letošnja plavalna prireditev v naši državi. Agilna plavalna sekcija SK Ilirije je priredila lepo uspešno interno tekmo v svojem zimskem kopališču. Doseženi rezultati nam kažejo pomen in vrednost zimskega treninga, ki ga SK Ilirija z največjimi števili omogoča svojemu članstvu. Pod vodstvom diplomiranega športnega učitelja Deutza iz Berlina so igralci SK Ilirije lepo napredovali. Doseženi rezultati nam dajo upati, da bo lepo število Slovencev sodelovalo v olimpijski plavalni vrsti.

Doseženi so bili sledeči rezultati:

100 m prosto (gospodje): 1. Fur Miran 5:34.2; 2. Doktor 5:40; — 200 m prosto (gospodje): 1. Cerar Anton 3:32.7; 2. Hugo 3:33.5; — 50 m prosto (dame): 1. Preinar 0:31.6; 2. Bakarčič 1:09; — 100 m prosto (dame): 1. Bradac Zorka 1:35.2; — 50 m prosto (juniorji): 1. Peševšek 0:38.7; 2. Janovsky 0:36.9; 1. Bumec 0:30.4; 4. Verlič 0:40; — 100 m prso (dame): 1. Binder K. 1:45.3; 2. Dolenc 1:59.4; — 100 m prosto (gospodje): 1. Zihari Branko 1:08; 2. Skarpa 1:08.4; 3. Banko 1:22.5; 4. Kuruk 1:29.4; — 100 m prso (gospodje): 1. Cerar Tone 1:17.4 (1. sek. bolj od dr. rekorda); 2. Binder Karli 1:21.4, tudi bolj od dr. rekorda; 3. Bilber 1:28.6; 100 m hrbtno (dame): 1. Bradac Zorka 1:37.5; — 100 m hrbtno (gospodje): 1. Hugo 1:20.

Rezultat Cerarja je najboljši čas dosežen v naši državi na 100 m prso. S tem časom je Cerar prišel pod znamko 1:20 in se močno približal evropskim plavalcem. Tudi naš juniorja Binderja je omembe vreden. Oba plavalca sta seveda plavala novi »Butterfly style«, Cerar vseh 100 m. Med sprinterji se je na novo pojavil mladi Skarpa, ki s svojim časom 1:08 na 100 metrov prosto še marsikaj obeta.

Plavalna sekcija SK Ilirije s svojim delom kaže, da resno misli na letošnjo olimpijado, na naši ravni na je, da je finančno podprta.

Proti trdi stolici,

črom in katarji v črevih je dobro sredstvo naravnega

Franz-Josefova

grenka voda, če se jemlje večkrat na dan.

Reg. po min. soc. pol. in nar. zdr. 8-br. 14466, 25. V. 35.

ASK Primorje. Nadaljevanje klubovega občnega zbora se bo objavilo pravčasno. Predsedstvo.

LZSP (službeno). Seja upravnega odbora bo danes ob 30 v damski sobi kavarnice Emone. Prosimo točne in polnoštevilne udeležbe, ker je to zadnja seja pred redno letno skupščino.

Plezalni tečaj T. k. Skale se bo vršil tudi letos konec aprila in v maju v bližini Ljubljane pod vodstvom občinskega plezaleca. Prijave sprejema T. k. Skala do vključno ponedeljka (20. t. m.) zvečer v klubski sobi Slovaka ulica št. 1, prilike. Sestanek prijavitelj plezalec pa se bo vršil v torek (21. t. m.) zvečer ob 30 v klubski sobi.

LZSP (službeno). Opozorjamo vse klube, da se vrši dne 17. aprila t. l. ob 30 v damski sobi kavarnice Emone 5. redna letna skupščina LZSP s sledečim dnevnim redom: 1. Predstavila in poročila predsedstva. 2. Poročila tajnika in blagajnika. 3. Poročila tehničnega referenta. 4. Poročila revizorjev. 5. Volitve nove uprave in revizorjev. 6. Samostojni predlozi. 7. Sklepi.

III. turnir smučarski tečaj priredil odbor od 18. do 26. aprila t. l. Tečaj je namenjen v prvi vrsti začetnikom v visokozgodnjem smučanju. Radi sedanjih snežnih razmer je predvideno večdnevno bivanje v Stančičevi koči in na Kredarici, kjer so najlepši smučski tereni ter izhodišča za številne izlete S Kredarice na nadaljevanje ture k Triglavskemu jezercu ter ob ugodnih snežnih prilikah na Planino na Kraju in na Vogel. Udeleženci morajo imeti s seboj zimsko perilo, maže, vazelino, ter nekaj hrane. Nočeti bodo na razpolago. Zbirališče v Modstrani. Prijave sprejema pisarna SPD v Ljubljani.

Predavanje SPD: Zveza planinskih društev krajevne Jugoslavije se je dogovorila z Dubrovaško paroplovno družbo, da bo prirejala izlete s parnikom Pelješac vzdolž Jadranske obale. Podroben program je že bil objavljen ter je na razpolago v pisarni SPD. Slovensko planisko društvo v Ljubljani priredi v torek dne 21. t. m. ob 30 zvečer v dvorani Delavske zbornice predavanje g. Grisebnich iz Zagreba: »Planinsko turistična potovanja po Jadranu. Predavanje bodo spremljale številne sklopitne slike. Vstopnina je Din 2.

bil razvil, bi bil morebiti le v Splitu našel in vzgojil neko število mlajših ljudi, sposobnih za dramsko igro in recitacijo. Po tolikih letih se mora ob tej priliki Pregarcu tudi za ta poskus izraziti priznanje.

Slavnostna predstava je bila seveda razprodana in je dosegla pri sarajevskem občinstvu izreden uspeh. Pred predstavo so jubilant čestitili zastopniki gledališča, oblaštav, stanovskih tovariš in kulturna društva. Slavljenec je prejel kopo darov, med njimi nekaj prav dragocenih, prejel je pa tudi množico pismenih pozdravov. Brzjav je bilo nad štiri sto, pisem celó več. Med drugimi so mu čestitali Oton Zupančič v stihih, pesnik J. Samec ga je pozdravil s sonetom, od Hermanna Wendela, ki živi zdaj kot politični emigrant na Francoskem, iz Neuilly sur Seine sledečo čestitko: »Radu Pregarcu gloria in excelsis theatris et multa pocala! Prav tako mu je čestital tudi srbski pisatelj Pecija Petrović in še mnogo drugih. — Predstavo »Marije in Marte« so ponovili še nekajkrat v Sarajevu, z uspehom jo je pa sarajevsko gledališče igralo tudi v Zenici.

Pri vsem tem pa jubilar hkrati igra in režira, tudi v drugih komadih. Tako je minuli mesec igral ob gostovanju Vike Podgorske v Krljevičevih »V agoniji« veliko in težko vlogo Lenbacha. Kritiki P. Palavestra je zapisal v »Pregledu«, da bo poleg g. Podgorske ostal nepozaben tudi Lenbach g. Pregarca, ki ga je odlično podal po Krljevičevih zamisli. In prav te dni (5. t. m.) je bila v Sarajevu premiera Tollerjevega »Hinkemann«, ki ga je z velikim uspehom režiral g. Pregarc.

Ko bomo laskave glasove tujih poročevalcev, ki gotovo niso izredno naklonjeni našemu rojaku, nam je tem težje razumeti, da se udeležuje umetnik, kakor je g. Rade Pregarc, tako daleč od slovenskega gledališča. Naši gledališki upravniki bili gotovo hvaležni, če bi omogočila vsaj gostovanje tega našega odličnega rojaka, ki je gotovo mnogo storil tudi za slovensko odsko umetnost, da se mu vsaj ob petindvajsetletnici malo oddolžimo za to njegovo dolgotrajno, uspešno, a nehalno delo. K. D.

Grace Moore

najboljša svetovna primadona oride v

Jutri premiera!

Kino Union

v vefilmu

čarobnega petja

Ljubi me!

Kulturni obzornik

Slovarček stenografskih okrajšav

Mariiborski profesor Rudolf Rakuša je izdal zanimivo drobno knjižico »Slovarček okrajšav slovenske stenografije«, ki zasluži, da ji javnost posveti posebno pozornost. Slovenska stenografija, ki ima za seboj slavno zgodovino dela in navdušenja, je doživljala zadnjih 5—6 let težke ure. Na srednjih šolah je že skoro povsod izrinjena, čeprav je gotovo popolnoma odveč poudarjati važnost znanja in obvladovanja te spretnosti za izobraženca. Decembra 1934. se je ustanovilo »Stenografsko društvo«, ki krepko utira pot slovenski stenografiji nazaj v srednje šole, kjer ji gre važno mesto med neobveznimi predmeti. Temu utiranju je prišel na pomoč prof. Rudolf Rakuša s svojo knjižico. Saj je po dolgih 10 letih to spet prva, čeprav zelo neznanatna publikacija v tej stroki.

Misel prof. Rakuše, dati učencem in praktiku v roke zvezčik, ki ga bo nosil stalno s seboj, je zelo posrečena. Na 27 straneh formata 6.5 krat 10 cm je zbral neverjetno veliko množino primerov: nad 2400! Po tem liliputancu, ki je lično in trdno broširan ter stane komaj 6 Din, bo segel vsakdo. Stenograf dnevno preleti stran ali dve in si obogati ali osveži spomin. Tehnično se je delce zelo posrečilo, če izvažemo nekatere nejasnosti v odtisu.

Avtor v drugem delu (»Stalne okrajšave«) navaja med drugim 110 najnavadnejših in najpogostejših besed, ki naj bi se pisale s stalno okrajšavo. V načinu pisanja je med njim in bivšim parlamentarnim stenografom insp. I. Dolencem nekaj razlik. Zdi se, da so Dolenceve okrajšave praktičnejše in bržotnejše. Rakuša uporablja začetne krajsave, Dolencec pa srednje in končne, ki jim je dajati prednost. Ni se pri Rakuši strinjati s pisavo besed »skrb« in »Srbe«. »Skr« se stenografsko zelo nerodno piše. Zato Dolencec krajsa pogostno besedo »skrb« z

»be« na nadčrti, prav tako pogostno besedo »Srbe« pa (sicer nepravilno, toda praktično) s »sr« na nadčrti. Zamenjave besed »skrb« in »slab« (ki se enako krajsata) se ni bati.

Posebno zanimivost tvori prenos »slovenske stenografije« na srbohrvaški jezik. Je to poiskus z (malo spremenjeno) slovensko stenografijo pisati srbskohrvatski govor, kar je velike vrednosti zlasti v trgovekem svetu. G.

Po Pregarčevem jubileju

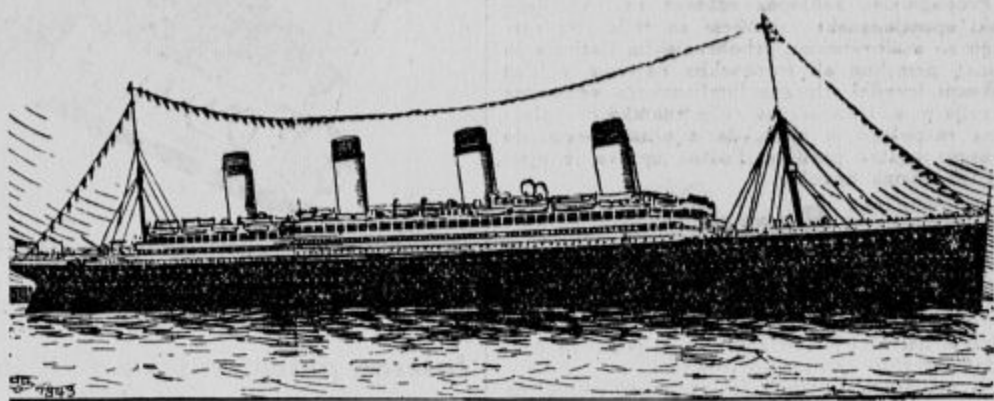
O trojnem jubileju, ki ga je ob petindvajsetletnici odrskega udejstvovanja slavil naš tržaški rojak, glavni režiser in prvak sarajevskega Narodnega gledališča, gospod Rado Pregarc, smo že poročali. Dne 12. marca so za proslavo uprizorili na sarajevskem odru dramo iz podeželskega življenja »Marija in Marta«, ki jo je napisal slavljenec sam, jo sam režiral in igral glavno vlogo večnega študenta in življenjskega modrijana »Robin-zona«. Delo predstavlja borbo dveh načel, idealizma z materializmom, in opisuje konflikte, ki nastanejo, kadar tretja posameznik in družba v osterm nasprotju. Poudarjen je v delu razkol, ki loči staro, odmirajočo generacijo od mladega rodu. Središče je notranje nesoglasje dveh zakoncev, iz katerega se rodi drama s tragičnim koncem.

Po kratki predstavi je v sarajevskem »Jugoslavenskem listu« poročal stalni gledališki poročevalec J. K. prav

Strašna 24-letnica

Kako se je potopil 'Titanic'

Očividec pripoveduje, kako se je rešil ob grozni nesreči pred 24 leti

»Titanic« — ko je bil zgrajen.

Dne 15. aprila leta 1912 se je potopila največja tedanja ladja sveta »Titanic« in z njo več kakor 1500 ljudi. »Titanic«, o katerem so govorili, da je tako zgrajen, da se sploh ne more potopiti, ter da bo lahko kljuboval največjim viharjem Atlantskega morja, je zadel v veliko ledeno goro ter se kmalu nato potopil. Kriv vse nesreče pa je bil komisar paroplovne družbe »White Star Line« Burce Ismay, kateri je vključil kapitanovim svarilom hotel, da ladja plove kar naravnost, čeprav je kapitan Smith opozarjal, da spredaj preže na ledeno nevarnost ledenih gor. Da bi pa družba bila deležna priznanja, da ima najhitrejšo ladjo, je kapitan moral ustreči in zavoziti naravnost. Tako se je ladja res zalekla v ledeno goro ter se potopila.

Na tej nesrečni ladji, ki je prvič plula na širni ocean, se je vozilo tudi nekaj Slovencev ter še več Hrvatov. Med hrvaškimi izselenci je bil tedaj na krovu tudi Ivan Jalševac iz Siska, kateri je potoval v Ameriko po srečo. Ta se je srečno rešil ter doma sedaj obdeluje zemljo. Zagrebškemu časnikarju je za 24-letnico tega strašnega dogodka, ki ga je sam doživel, takole pripovedoval:

Morda bi se ne bil niti odločil za dolgo pot v Ameriko, ko bi se ne bila vračala v Ameriko Ivan Stanković pri Sisku ter Josip Draženović iz Lirastelne pri Sisku. Stanković je bil moj znanec, zato sem z njim skupaj upal v Ameriko bolj uspeti, ker je bolj znal ondodni jezik. Stanković nas je nagovoril, da smo se ukrcali na »Titanic«, ki se je pripravljala na poskusno vožnjo. Mene je prevzel občutek velike nevarnosti, vendar so me moji znanci razvedrili. Dne 14. aprila smo odpluli na debelo morje. Vozili smo se v skupni kabini tretjega razreda ter si za kratek čas pripovedovali vse mogoče reči. Na palubah so se mešali jeziki vseh narodov. Proti večeru smo ostali mi trije, Stanković, Draženović in jaz sami. Prijatelj sta se delala, kakor bi se vsak teden vozila s parnikom po širokem morju, jaz pa se nisem mogel otresti občutka, da nam grozi velika nevarnost. Končno smo legli k počitku.

Ne vem, kako dolgo smo spali, ko me je prebudil strašen tresk. Ves parnik se je stresel. Bilo je menda okoli polnoči. Dozdevalo se nam je, da sta zadela skupaj dva parnika. Kratka povelja kapitana Smitha so nam pričala, da se je zgodilo nekaj strašnega. Nastal je beg na vse strani. Zmešnjava ob babilonskem stolpu ni mogla biti večja. Moški, ženske in otroci, vsi blazni od strahu in vsi le napol oblečeni so grabili reševalne pasove ter se poliskali proti gorenji palubi, čeprav še nihče ni vedel, kaj se je zgodilo. Vsakdo je nagnosko slutil, da je njegovo življenje v nevarnosti ter se je hotel rešiti. Nobenega ozira in plemenitosti ni bilo več. Toda bilo je nemogoče priti na gorenjo palubo. Ob vhodih so stali mornarji z naperjenimi samokresi ter spuščali v čolne le ženske in otroke.

Kaj takega se sploh ne da opisati. Žene so krčevito jokale za možmi, otroci so jokali za očeti, ki so morali ostati spodaj... Mene pa je misel na svoje starše in brate, ki so ostali v domovini ter pričakujejo pomoči od mene, navdala s čudno silo. Vse sem poskusil, da bi prišel na gorenjo palubo. Moj prijatelj Stanković je bil hladnokrvn. Ponudil mi je cigareto in je rekel: »Vzemi cigareto, saj je tako najina zadnja cigareta v življenju!«

Mislil, da nisem bil več pri sebi. Eni so klicali Boga na pomoč, drugi so blaznih obrazov divjali po palubi in prosili, da bi jih kdo rešil. Nekateri pa so mirno stali in gledali. Tak je bil tudi Stanković. Cigareto je držal v ustih in se smehljaj. Takega sem zadnjičkrat videl. Množica me je metala semintja, dokler nisem prišel do cevi za ventilacijo, ki je vezala gorenjo palubo z dolenjo. S težavo sem se splazil skozi cev in pogledal na gorenjo palubo. Rešen? Se daleč nel! Možgani so mi nehali delovati. Pred očmi so se vrstile grozne slike. Ljudje so se tlačili v čolne. Vmes so pokali samokresi, sproženi na liste moške, ki se niso pokorili disciplini. Vmes med tem strašnim melezem pa so se slišali glasovi ladijske godbe, ki je venomer igrala smrtno koračnico: »K tebi o Gospodu!«

Bil sem blizu rešitve. Samo do čolnov je bilo treba priti. Toda to je pomenilo smrt iz revol-

verja. Zato se nisem obiral. Z zadnjimi silami sem priplaval do nekega čolna. Vsega onemolega so me potegnili v čoln. V čolnu pa so bile same ženske in otroci ter nekaj mornarjev. Rešen sem! Naš čoln pa je na valovih plesal kakor orehova lupina. S »Titanic« smo še vedno slišali grozno vpitje, pomešano z revolverjskimi streli. Polisnili so mi veslo v roke in mehnično sem veslal. Izkušeni mornarji so nam veleli: »Čim dlje od »Titanica«, ki nas more še vedno pogubiti.

Ko smo bili že daleč od »Titanica«, smo zaslišali strašen pok. Na tisoče krikov se je združilo v en sam krik, ki nam je šel do kosti. »Titanic« se je dvignil in nato izginil v morskimi globlinami.

Obupno smo veslali vsi zmurnjeni neznanokam. Pričelo se je daniti. Daleč na obzorju smo opazili temno črto in zaveslali proti njej. Bil je parnik »Carpathia«, ki je iskal brodolomcev. Naš čoln je bil zadnji rešen. Sprejeli so nas na krov in nas odprljali v New-York. Bil sem rešen. Pod nogami sem čutil varna tla. Gorko so nas oblekli in nam dali jesti. Na krovu parnika »Carpathia« sem našel nekega Slovenca. Ta se je rešil samo zato, ker je imel pri sebi svojega malega sinčka, katerega je vozil iz domovine v Ameriko, kjer ga je čakala žena in drugi otroci. S Slovincem sem potem odplaval skozi Chicago na njegov dom, kjer je imel najeto hišo. Tam sem videl svoje rojake vse izčrpane. Vprašal sem jih, kaj jim je. Odgovorili so mi: »To, kar bo kmalu tudi tebi!« V tem trenutku se mi je Amerika zagabila. Naglo sem se odločil. Prosil sem Slovence, naj mi kupi karto za nazaj v domovino, kamor sem se vrnil za eno skušnjo bogatejši.

200 letnica smrti princa Evgena. Dne 21. aprila 1736 je umrl na Dunaju slaven avstrijski vojskovodja princ Evgen, ki je 20 let star stopil v avstrijsko armado ter kmalu postal general, ki je premagal Turke pri Senti ter tudi Francoze pregnal iz Italije.

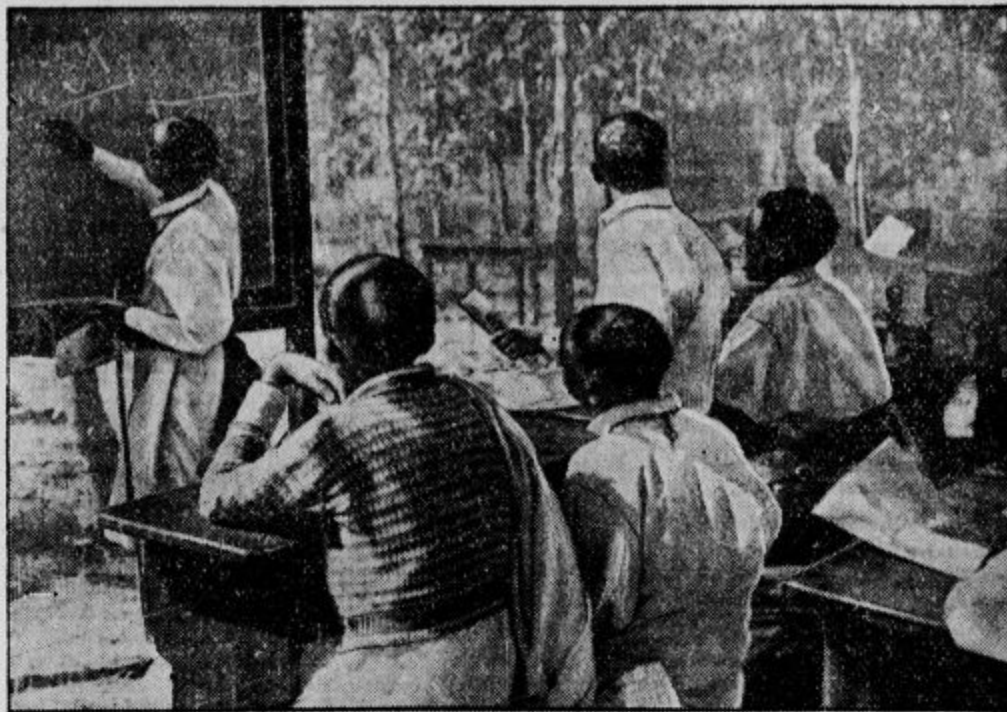

Tine: »Moj Bog, Tone, nisem vedel, da se ti tako slabo godi, da moraš že po cesti gosti na svoj instrument.«

Tone: »Saj ni tako hudol. Le moja žena mi ne pusti, da bi doma igral.«

Titanic« se potaplja.

Crna poštevanka. Potujoči učitelji v italijanski Eritreji uče črne Abesinske poštevance.

Abesinski rasi so se zmotili

Ali se more Abesinija še upirati?

Ko je maršal Badoglio 27. novembra 1935 prevzel vrhovno poveljstvo v Afriki, je ves svet pričakoval, da bodo Italijani na severu sedaj naglo prodirali. Toda maršalova armada je 10 tednov stala in z bojišča smo le tupaam slišali, da so Abesinci napadali italijanske prednje straže ter da so jezdec rasa Aielu v drznih pohodih napadali celo italijanske zveze v Eritreji. Še pred dvema mesecema je abesinski glavni slon ponosno izjavljal, da bodo elijopske armade vsiljivce poglne nazaj čez mejo in da ni nobenega dvoma, kdo bo zmagal. Štiri tedne kasneje pa so bile skoro vse abesinske armade premagane. In še štiri tedne kasneje je skoro vsa sevna Abesinija v italijanskih rokah. Tako naglo se je obrnila vojna sreča.

Danes nihče več ne dvomi, da so Abesinci ob začetku vojne pred pol leta tehnično in taktično premoč Italijanov podcenjevali. Drugače si človek ne more razlagati, zakaj Abesinci niso dovolj izrabili edine možnosti, ki so jo imeli, da bi bili Italijane z malim vojskovanjem utrudili. Namesto tega pa so se štirikrat spustili v veliko bitko. Kaj pomenijo tanki, težko topništvo in bombna letala, tega so se vojskovodje abesinskega neuglaš zavedli šele, ko so bili tepeni. To človek lahko razume, če vpoštevamo razpoloženje v prejšnjih vojskah. L. 1914 se skoro noben evropski častnik ni zavedel, da bi strojna puška in pa lopata mogli spremeniti bistvo vojskovanja. Čeprav smo imeli na razpolago nauk iz rusko-japonske vojne v Mandžuriji, so vendarle l. 1914 vse evropske armade šle v vojsko prepričane, da se bo sedaj ponovilo takozvano premikajoče vojskovanje iz l. 1870. Tudi skušnje na manevrih in streliščih so malo pomagale. Abesinci pa tudi teh skušenj niso imeli. Morda so kedaj slišali govoriti o dogodkih v Flandriji pred Verdunom in v Galiciji, o tem in marsičem drugim so jim morda pripovedovali evropski vojaški instruktorji, toda navedlo jim je neposrednega znanja iz skušenj, ki je edina prava učiteljica. V srh abesinskih bojevnikov je še živel spomin na tisti dan pri Adui, ko so njegovi predniki pred 40 leti uničili divizije italijanskega generala Baratierija. Ti spomini so bili menda usodni poveljnikom neguševih armad. Mislili so, da bodo ponovili zmagošlavje tistih dni. Zato so se v velikih množicah postavili v bitko s sovražnikom ter tako postali dobrodošli cilj sovražnim strojinam, topovom in letalom.

Nepriistranskega evropskega opazovalca ni moglo presenetiti, da so bili Abesinci v bojih tepeni. Prava napaka abesinskih generalov ni v tem, da so bili poraženi, ampak v tem, da so se sploh v bitko spustili. Moč njihove taktike, združena z izkoriščanjem dobro znanih krajevnih razmer in podnebja, je bila v bojih manjših skupin, ki naj bi neprestano naskakovale zadnje vrste in pa zaledje sovražnikovo. Sele, kadar bi bil dovolj globoko v deželi, bi se bili lahko spustili v kako bitko, ne pa takoj na meji. Sele zato, ker so to svojo prednost prezrli, so Abesinci zašli v sedanjí težavni položaj.

Da je italijanska armada v odprti bitki Abesincem ne le kos, ampak jih tudi nadkrijuje — to je bilo jasno. Najsi bodo opisi italijanskih zmag še tako učinkoviti, vendar v tem ni nič novega in posebnega. Mnogo bolj nas mora presenetiti sposobnost italijanske armade, da je mogla prenesti nevarno podnebje in pa premagati ovire visokega gorovja. Vsi poznavalci dežele so bili edini v tem, da najhujša nevarnost italijanskim divizijam ne grozi od neguševih pušk, ampak od mrzlice zamočvirjenih dolin, od gorskih boleznih v višinah in pa od nevarnosti skalnih solesk. Danes vemo, da smo te nevarnosti precenjevali izkazalo se je, kaj zmore evropska organizacija zdravniške službe, kaj zmore umetnost, delati dobre ceste ter na ta način urediti dovoz. Vendar italijansko prodiranje ni bilo lahko. Vsekakor je bilo mogoče le, da so vojaški s poveljstvom vred napeli vse sile. Končno se je pa to le posrečilo in za to ima maršal Badoglio velik del zaslug. Pri Makali je dolgo in potrpežljivo čakal, dokler niso bile končane vse priprave za ofenzivo. V februarjskih bitkah je nato vrzel sovražnika ter je v naglih pohodih po težavnem ozemlju in v neznanih razmerah pokazal veliko sposobnost vojskovodje, ki vse sam vodi. Kako si je italijansko poveljstvo pri tem pomagalo, naj pove tale dogodke po bitki pri Šire. V začetku marca je italijanski drugi zbor hotel korakati proti zahodu za umikajočimi se Abesinci. Italijani pa so morali naglo prodirati, ker bi se jim bili Abesinci sicer izmuznili. Pri tem pa se je izkazalo, da avtomobili na ozkih stezah ne bodo mogli voziti in da tudi moštvo ne more nositi strojnih pušk in topov, ker bi bilo to preveč zamudno. Zato je maršal Badoglio kratkomalo odredil, naj naj tovrni avtomobili v teku enega dne od prvega armadnega zbora, ki je stal daleč južno od Makale, pripeljejo tisoč mul na severno-zahodno stran Abesinije, kar se je tudi zgodilo. Tako so potem Italijani lahko napredovali proti zahodu.

Tako je maršal Badoglio v teku enega meseca prišel lahko do Tsanskega jezera. Na odpor nikjer več ni naletel, razen pri jezeru Ašangi. Zato si lahko mislimo občutek maršalovo, ki je rekel, »da mu položaj dovoljuje gojiti najbolj drzne načrte. Obenem pa maršal Badoglio še vedno

zahteva novih čet iz Evrope. Zakaj, ta mož je predvoden in noče spravljati pridobljenih uspehov na kocko. To dokazuje, da še vedno računa z možnostjo dolgotrajnejše vojske.

Najsi se to še tako čudno sliši, vendar je treba povedati tole: Če presojamo položaj iz zemljevida, položaj italijanskih armad za normalne strateške razmere ni ugoden. Fronta je razširjena na več sto kilometrov. Pet armadnih zborov se gnetje na širih ozkih cestah, katere bo še dolge tedne treba dopolnjevati. Vsaka izmed teh večjih armadnih skupin pa je ločena od druge po visokem gorovju in globokih globelih. Saj se še spominjamo poročila letiše kolone, ki je iz Asmare prodirala v Gondar. Ta se je med potjo večkrat bala, da bo kdo njeno zelo tanko razpredeno črto iz zasede nenadno napadel. To pa še bolj velja za zveze v ozadju. Kake ugodnosti za Abesince, ko bi bili še tako bojevitji, kakor so bili oktobra meseca!

Gibkimi junaškimi vojščakom, ki poznajo zemljo, bi ne bilo težko vrniti se med italijanske armadne zbore ter zviška doli napadati posamezne oddelke in ogrožati dovoz. Tak položaj bi nudil Abesincem mnogo upov, ne sicer za novo Aduo, pač pa za dolgotrajno malo vojskovanje, katero je Francoze v Maroku stalo toliko krvi. Toda pogoj za tako strategijo bi seveda bil ta, da bi bili abesinski vojaški oddelki še vedno sveži. Sicer še vedno natančno ne vemo, kakšni so, toda zdi se nam, da so od februarjskih bitk še močno porušeni. Abd el Krim je v maroškem malem vojskovanju mogel uspevati le, ker svojih vojakov nikdar ni izposlavljal nevarnosti kake večje bitke. Preveč pogumni rasi abesinskega neuglaš pa to takorekoč izsilili bitke, katere je njihov vladar vedno odsvetoval. In sedaj je usodno vprašanje abesinske dežele to, ali bo mogla prenesti posledice zmoč svojih rasov.

Jaka je zaslužil bogato Mino, ki ima cel milijon.

»Vi Mina ste pa zelo bogati.«
»Seveda sem, Jaka, cel milijon imam.«
»Ali me hočete, Mina?«
»Nak, Jaka, tega pa ne.«
»Saj sem že vedel, Mina, da ne bo nič.«
»Zakaj ste me pa vprašali, Jaka?«
»Zato, da bi vedel, kaj občuti človek, kadar izgubi en milijon.«

»SLOVENE«

pred 60 leti:

V soboto 15. aprila 1876.

Deželni zbori.

Dvanaista (večerna) seja 10. t. m. Dr. Poklukar poroča v imenu občinskega odseka o tem, kaj je deželni odbor storil s poslavo o združenju manjših občin v več... Poslanec Langer se potože za poslavo, češ, da je za našo deželo potrebna in koristna in da vstreza željam ljudstva. Deželni predsednik vitez Widmann priporoča poslavo... Dr. Bleiweis razklada razloge, zavoljo katerih ta poslava ni vgodna za naše dežele. Glavni pomislek so stroški, kateri bi se občinam pomnožili, če bi se več manjših v več stopilo. Tudi ni liberalno siliti občine h kaki reči, ktere ne marajo... Poslanec Matej Lavrenčič se oglasi proti Langerjevemu predlogu in razklada, da zdaj, ko so občine manjše, je poslovanje njihovo ceneje. Županu ni treba niti tajnika, niti občinskega pošta ali sluga, in če je pri vsem tem kaka težava, duhovni prav radi in mnogo pomagajo služabnika posel pa kak cerkvenik ali kdo drug prav rad opravlja za majhno odškodnino. Vse drugače bi bilo, ko bi se več takih manjših občin spojilo v eno samo večjo. Potem bi bilo treba tajnika z dobro plačo, občinskega služabnika, posebnega prostora za občinski urad itd., in če bi župan klical odbornike, ki bi imeli po urah daleč do županije, bi se jim morali plačati stroški, če sami ne bi mogli jih zmociti... Dežmana so posebno Lavrenčičeve besede: »da zdaj županom duhovni mnogo in prav radi pomagajo« zbudile, zato šine kviško in povzdigne glasom, da ravno to je, kar bi nova poslava odpravila; zdaj plešejo župani tako, kakor se po farovžih gode. To pa v sedanjí dobi liberalizma nikakor ne gre, zato se tudi on (Dežman) strinja z Langerjevim predlogom. Za njim se oglasi poslanec Obreza in govori iz lastne skušnje. V Cirknici se je spojilo četrto manjših občin v eno samo večjo. Nasledek tega je, da plačujejo združene občine zdaj po 12% občinske priklade. Dalje se oglasi zoper poslavo dr. Zarnik. Na Dunaju so — pravi — sklenili že marsikako poslavo, zaradi katere so se pozneje, ko so videli nasledke, za ušesi praskali... Postavi o združenju občin bi se utegnili enaka gojiti, tedaj je najbolje, da se občinam prepusti samim, da se združijo, ktere hočejo, ktere ne, pa ne. Avtonomija občin je prazna beseda, s katero je država odvalila večidel vsa sitna posla na rame občin, dohodke pa sebi pridržala, tako, da opravljajo občine ta posel na svoje stroške... Pri glasovanju pade Langerjev predlog, ker glasujejo zanj le nemčurji.

Otroški voziček

600 Din. Naslov

iz. Drugo jutro bi morali
pogoni v Patscheiderje
ne bo nič. Rad ali nerad
kati, dokler ne bo »tam
du«.

Glavno skladišče za Jugoslavijo:
HINKO MAYER I DRUG, par. oddelek, ZAGREB.

ROYAL EXCHANGE ASSURANCE

Leto ustanovitve 1720. — London — Kapital 6 milijard dinarjev.

Zavaruje: požar, chomage, vlomne tatvine, automobilske škode in nezgode, razbitje stekla, dolžnost jamstva, potres in vojno.

Išče

krajevne zastopnike in akviziterje

za Dravsko banovino.

Ponudbe: Glavno zastopstvo za Dravsko banovino, Ljubljana, Gajeva 1/III — Nebotičnik

Kupujte svoje potreščine pri naših inserentih!

Vsemogočni je odpoklical našo iskreno ljubljeno mamico, staro mamico, taščo, gospo

Terezijo Štiglic roj. Prislán

prevideno s svetimi zakramenti, v 81. letu svoje starosti. Truplo nepozabne rajne mamice smo položili k večnemu počitku na veliko noč ob 16 v domačo grobnico.

Tem potom se najiskreneje zahvaljujemo preč. duhovščini, na čelu mnge. g. dekanu J. Krančiču, preč. g. svetn. Požarju za vso skrb in gniljivo slovo ob grobu, pevskega zboru, gasilski četli, vsem sorodnikom, prijateljem in znanem za številno častno spremstvo, izraze sožalja, krasne vence in sopke.

Blago pokojnico priporočamo v molitev in trajen spomin. Rečica ob Savinji, dne 14. aprila 1936.

Rodbina PRISLANOVA, PARIŠEVA in FRANČ, župnik v p.

Tinček in Tonček kot detektiva

33.

Tinčkove ročne granate

Ko je mama odšla, je Tonček zlezal iz svojega skrivališča in se pridružil Tinčku in Mukiju. Skupaj so nadaljevali pot. Spotoma je Tinček jezno dejal:

»Da se nama le more kaj takega pripetiti! Že prvi dan, ko bi morala nastopiti svojo novo službo, jo takole polomiva. Škandal!«

Tonček pa je skomignil z ramo in odgovoril:

»Kar je, to je. Po toči je prepozno zvoniti. Pa kaj sem že hotel reči? Ja, ali si kaj pomislil na to, da nimava nobenega orožja za obrambo, če se bova morala boriti z roparsko drhaljo?«

»Seveda sem mislil tudi na to,« je moško pokimal Tinček. »Imam polne žepe kamenja, ki ga bova lahko uporabljala namesto ročnih granat in bomb. Čakaj, ti bom takoj pokazal, kako se takale granata vrže!«

Rekli je Tinček segel v žep, potegnil iz njega oster kamen, se zavrtel na peti in zavihel kamen po zraku...

Reski žvenkl je reklo, kakor da se je ročna granata v rešnici razpočila — in v oknu bližnje hiše je zazijala široka luknja.

»No, ti si mi pa res imeniten strelec!« je prestrašeno vzkliknil Tonček. »Zdaj pa le glej, kako boš to reč uredil. Jaz si umijem roke.«

Tinček je nekaj časa brez besede strmel v razbito okno in kolena so se mu tresla kakor šiba na vodi. Bil je prepričan, da bo zdaj-zdaj prihrumel kdo iz hiše in ga pošteno potikal za ušesa. A v hiši se ni zgenilo ničesar. Vse je ostalo tiho, skrivnostno tiho.

Poizkusite ta nov NAČIN OLEPŠANJA

Poizkusite še danes ta enostavni način, ki nikdar ne odreče. Dobili boste prekrasno mladostno polt, kateri se bodo divile in jo zavidale vse Vaše prijateljice. Namažite pazljivo vse lice in vrat s kremo Tokalon bele barve (ne masna), potem pa se polagoma napudrajte najbolje z »mat« pudrom Tokalon, ki je specialno napravljen v to svrhu. Izprememba, ki jo boste zagledali v svojem zrcalu, bo Vas presenetila. Krema Tokalon bele barve pokriva lice kakor neviden ovoj lepote in učinkuje tako, da se puder povsod enakomerno razprostne in da se ne napravi nobene kepice. Na ta način ostane puder štirikrat dalje časa na licu. Krema Tokalon bele barve vsebuje očistilno smetano in olivno olje in nenavadne sestavine odstranjujejo zajedalce, zožujejo razširjene znojnice ter omejujejo in obelijo tudi najtemnejšo in najbolj raskavo kožo.

Predno se odločite za nakup

parketov

oglejte si zalogo prvovrstnega materiala pri

trvdki **JOS. R. PUH**

LJUBLJANA, Gradaška ulica št. 22

Telefon št. 25-13 Zahtevajte cenik!

Strti od žalosti naznanjamo vsem, ki ste ga poznali, da je dne 11. aprila 1936 ob 14.15 uri v 63. letu svoje starosti v Bogu zaspal, dotrpel, v veri in upanju na drugo lepše življenje, ter nas za vedno zapustil naš predobri soprog, očka, brat in tast, gospod

Zahvala.

Ob bridki izgubi našega nad vse ljubljenega soproga, očeta, brata in tasta

RAFAEL THALER

veletrgovec, industrijalec in posestnik

Ni nam utehe brez Tebe!

Pogreb se je vršil izpred hiše žalosti, Mestni trg št. 2 v Škofji Loki, v ponedeljek, 13. aprila 1936 ob 16. uri na tukajšnje pokopališče.

Truplo smo položili v domačo rodbinsko grobnico k večnemu počitku.

Škofja Loka - Ljubljana, 11. aprila 1936.

se za vse izraze iskrenega sočutja najtopleje zahvalujemo. Posebno zahvalo smo dolžni vsem, ki ste ga spremili na zadnji poti, čast. duhovščini, vsem prost. gasil. društvom iz vse okolice, godbi ter vsem darovalcem mnogobrojnega krasnega cvetja. Iskreno zahvalo gosp. kanoniku prof. Šimencu za tolažbo pokojniku ob zadnjih urah njegovega življenja.

Škofja Loka, 16. aprila 1936.

Rezika, soproga

Rado, sin, Ela por. dr. Homan, Melita por. Tomič, hčerki

Ivanka por. Guzeli, sestra

Mirko Tomič, kapetan I. kl., dr. Albert Homan, zeta

Ker časopisi med prazniki niso izšli, je pravočasno obvestilo izostalo